

Du är Regina Söderlind, men kallas för Rina. Du föddes 1948, 1969 är du alltså 21 år gammal. Du bor på skärgårdsön Granhamn i ett hus där du alltid har bott. Tomten är dina föräldrars och de bor bara några meter längre upp i ett annat hus. Du har varit lycklig som fått bo här på tomten med din Pappa.

Om några år kommer du att förstå att det inte är så att alla andra får lika märkliga infall som du; om några år kommer du att försöka att ta ditt liv, två gånger faktiskt. Men det är inte förrän om några år. Om man märker något på dig är det för att man redan vet. Det är bara så svårt att skilja verkligheten från fantasin. Svårt att välja verkligheten framför fantasin.

Dina kusiner, Stellan och Lina, brukar bo i huset också, om somrarna, vid jul och påsk. De har ingen egen Pappa och du får dela med dig av din. Det här handlar om dig, din bror, dina kusiner, men framför allt om *Pappa*.

Rina
mest kring 1969

Kära Ni,

tänk er Göteborg. Tänk er vampyrer. Tänk er vampyrer – i Göteborg. Inga spår efter Alex är ett vanligt friformsäventyr. Äventyret handlar om mig och därför är det väl inte mer än rätt att jag skriver detta förord. För för mig är Inga spår efter Alex speciellt just för att handlar om mig, men för er kommer det med stor sannolikhet bara att vara ett vanligt äventyr; kanske kommer ni att komma ihåg någonting, kanske en träffsäker mening eller ett fantastiskt samspel, kanske kommer allt att vara glömt när ni lämnar rummet, vem vet? Jag försöker inte göra er negativt inställda – men ni måste förstå att det handlar om mig, inte om er; jag är stjärnan här, inte ni. Det är bara så, det är inte jag som har skrivit det.

Om vad handlar Inga spår efter Alex? Inga spår efter Alex handlar inte om vampyrer, jazzande brinnande dvärgar eller om mörka hemligheter. Inga spår efter Alex handlar om mig, det handlar om minnen och drömmar, om hur minnet sviker oss gång på gång, om missuppfattningar och om riktiga och felaktiga slutledningar. Rättelse: meningen är att Inga spår efter Alex skall handla om allt detta, men till syvende og sist är det ni som väljer vad äventyret faktiskt skall handla om. Beslutet är ert – och mer er menar jag inte Er, utan er alla: Stellan och Lina; Petter och Rina. Det här är till för er.

Märk väl: allt som står i detta häfte är tvivelsutan sant. Många timmar satt jag i länstolen i mina engelska filtofflor med benen invirade i en filt och läste korrektur. När jag slutligen var klar övervakade jag

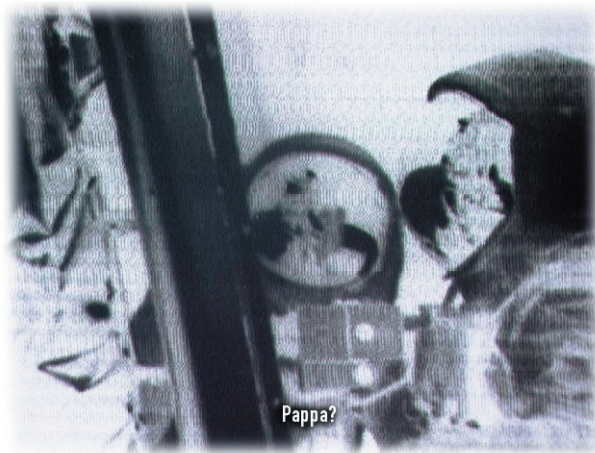
själv hela rättningsprocessen och stod själv vid valsarna för att försäkra att allt gick rätt till vid dupliceringen. Stavfel kan kanske förekomma, men innehållet är sant. *Vad är då sanning? Vems sanning? Sanning för vem?* Och det är här vi kommer tillbaka till ämnet igen, sanningen. För vad har verkligen hänt? Och hur upplevs de verkliga skeendena? Finns det flera sanningar och är de isåfall subjektiva och/eller ömsesidigt uteslutande? Och en sak till: att sanningen åldras som vin. *För det som hände 1969 kanske inte alls har hänt 1982, eller omvänt, och åtminstone inte på samma sätt.* Är mina minnen mina minnen?

Vad viktigare är, är att allting redan har hänt, eller så hände det inte. Ännu viktigare är att ingenting viktigt kommer att hända. Nu vet ni, det finns inga mörka hemligheter som skall upptäckas. Det är ni som måste fylla äventyret med innehåll, förlänga era tidigare liv, liv som Stellan och Lina; Petter och Rina. Ni kommer att förstå, småningom, ge er till tåls.

Min son Petter drömmer om att bli en stor författare. Det kommer han aldrig att bli, men det hör inte hit. Hursomhelst är det han som har satt samman dessa häften. Min blygsamhet förhindrar mig från att göra några större ingrepp; jag har bidragit med vissa vackra meningar och strukit andra. Jag ville inte att språket skulle vara så mustigt och löddrigt. Jag ville att vi skulle ta det litet lugnare och tänka efter före. Jag ville bara att det skulle vara vackert. För det är fint, när det är vackert. Vi ses på den andra sidan.

Vänligen,

Dappa

I en notis i Expressen nyligen kunde man läsa att en tolvårig pojke hade fått armen avbiten av en haj men att hans farbror hade jagat ikapp hagen, bant isär dess käftar och tagit tillbaka armen. Nu hade läkare sytt fast armen igen och allt var frid och fröjd. Detta hände naturligtvis i Amerika, var annars?

Tänk er Stockholms skärgård. Tänk er en Pappa som denna amerikanska farbror. Tänk er denna Pappa – i skärgården.

I.

Att leva på vår ö var inte alltid som att leva på en skärgårdsö. Ibland var det mer som att leva på en söderhavsö, på yttersta spetsen av något kargt i en Grekisk övärld eller någonstans i Syditalien. Men det var trots allt en skärgårdsö.

På vår ö bodde ingen Österman. Ej heller någon västerfeigubbe eller Söderman. Vi bodde där: Wallert och Söderlind. Pappa, Mamma, Mamma, Stellan, Lina, Rina, Petter, Johansson, Hermansson, Håkansson och tusen andra. Affärsbryggan sköttes och ägdes av Gunnarsson. Också kiosken.

Alla var vi skärgårdsbor. Men det var ingenting man talade om. Det var först senare. Vi var alla skärgårdsbor och rospiggar. Oavsett. Från Tjockö till Räfsnäs till Telje.

Vi hade inga invandrare. Vi hade fastlandsbor. Rospiggarna var inte fastlandsbor. Stockholmarna var inte rospiggar.

Att leva på vår ö var inte alltid som att leva på en skärgårdsö: vi översvämmades inte av sommargäster. När industrisemestern började ockuperades inte tältplatser av tält eller naturhamnar av båtar. På affärsbryggan satt inte Gunnarsson med ena foten på dieselpumpen med sin cigarett och såg anstormningen. Ön blommade inte upp. Vår ö var alltid lika öde. Vår som vinter. Sommar som höst. Det är faktiskt sant.

Vi var alla skärgårdsbor, skärgårdsbor och rospiggar. Men det var ingenting man talade om. Så var det bara. Precis på samma sätt som en pojke är en pojke och en flicka en flicka. Det är ingenting man talar om. Så är det bara. Det är först senare. Det är då det börjar bli farligt.

Vårt hus låg på vänstersidan när man seglade in i viken. Rakt fram affärsbryggan, snett till höger systrarna. Men det var också senare, och det skall vi heller inte tala om.

Vi kallade viken för Stillhetens hav. Pappa kallade vi för Pappa men han hette Alexander och alla andra kallade honom för Alex. Pappa var sjöpolis och varje morgon klockan åtta hördes ljudet i viken av polisbåtens tvåtaktsmotor och Pappa satte på sig poliskasken och gick nedför stigen ned till bryggan som fortfarande var daggvåt och klev upp på däck med en hand på relingen. Varje morgon vände han sig om så att han stod i fören när båten backade ut från bryggan och vinkade mot oss och log ett bländvitt leende. Samma leende som vi alla har på kortet, som vi fick av mamma sen när vi borde ha flyttat ut, och sedan försvann han bakom träden och båten vände sig och man kunde höra det avtagande motorljudet. Stillhetens hav blev åter stilla och eftersom det äntligen var sommar gick det utmärkt att vända sig inåt väggen och dra upp täcket och somna om. Vakna senare, alltid just detta senare, av kaffedoft. Masa sig ut i köket i söndriga engelska filttofflor och morgonrock och dricka en kopp med väldigt mycket mjölk i och lyssna på sjöfåglarna och båtarna och vinden. Titta ut på tomten och undra vad klockan var – inte för att man hade bråttom utan bara för att man var intresserad, för att jämföra mot gårdagen, för att hålla koll på statistiken. Fundera över dagen, byta om till gårdagens gamla paltor och sedan gå uppför tomten till Storhuset där mammorna varit igång sedan sjutiden och nu satt och väntade på sjörapporten och löste sommarkrysset i Allers och Svensk Damtidning. Det kan verka sorglöst. Man behöver inte ens anstränga sig.

2.

Min pappa är polis. Min pappa är astronaut. Min pappa har träffat statsministern och gamle kungen. Min pappa har evigt liv utan att för den skull ha mött eller tagit emot Jesus. Min pappa har alltid tid med mig. Min pappa säger aldrig "inte just nu" eller "imorgon, kanske". Min pappa har blåa triåer under den vita skjortan med en gul och röd triangel med ett stort "S" på. Min pappa låter mig sova ute på tomten i tält.

Min pappa ligger lågt här, kommer och går som han vill. Min pappa är världens bästa pappa. Min pappa och jag har hemligheter för alla andra. Min pappa finns på riktigt.

3.

Rina är äldst. Sedan Lina. Sedan Petter. Sist Stellan. Jag sover i överslafen uppe på övervåningen; vi har fyra våningssängar i ett stort rum med två

fönster, ett åt öster och ett åt väster. Väggarna löper rakt en halvmeter innan de blir tak och sluttar, faller inåt och stöder sig på varandra och på taknocken för att inte störta in. Österfönstret är rakt och högt och smalt och vetter ut mot trädgården. Västerfönstret är bredare, litet snett och vetter ut mot Stillhetens hav.

4.

Vårt hus är barnens hus. Stellans planscher pryder väggarna, i stora byrån ligger våra kläder och i den lilla byrån finns Linas och Rinas. Klänningar och kostymer i garderoben på bottenvåningen. Den enda möbeln som inte är till för oss är ett gammalt arbetsbord, Pappas gamla. Det går sprickor

i träet som obeslutsamma rynkor i gammal hud och solljuset speglar sig i lackflagor och den luktar polish och polityr. Där ligger alla Pappas gamla tidningar och papper och pennor. Numer används det bara till deklarationen; Pappa sitter nere hos oss och räknar debet och kredit och kräver av oss att det skall vara knäpptyst och lugnt. Vi lägger en soffkudde i den gamla moraklockan. Det krävs bara att en penna ligger fel på skrivbordet för att Pappa skall bli störd, fågelkvitter eller att Mammorna frågar om han ändå inte skall med ut i båten. ”Det kan ju inte vara hälsosamt att bara sitta och räkna och skriva dagarna i ända.”

Hur väl de vill, hur fel det blir. Pappa kräver att få vara ifred, att få hålla siffror i huvudet utan att behöva svara på frågor stup i kvarten. Ibland måste Pappa försvinna en stund, en timme eller två, i ensamhet, bara för att kunna komma tillbaka igen.

5.

Bottenvåningens enda rum och kök luktar honungsmjök och ostsmörgåsar. Förmodligen inte egentligen, men det är så förknippat med Linas honungsmjök och ostsmörgåsar att man knappt kan vara där utan att

känna just den lukten, vare sig den finns där eller ej. På så sätt är den egentligen alltid där.

Hur många kvällar har vi inte suttit där, uppkurade i tevesoffan framför teven och sett på Snobbar som jobbar, Helgonet, Drop-in, Polarstation Zebra svarar inte och Casinorevyerna? Den minimala hallen luktar mest Pappas oljerock och stövlar som han hänger där för att han inte får ha den i Storhuset för mammorna. På dörrmattan står det "välkommen" med Coca-Cola-stilen, även om mycket av texten har skavts bort, trots att vi nästan alltid går barfota. Det är bara på morgonen och på kvällen, när det är blött och kallt i gräset, som träskorna åker på. På något sätt blir det alltid så att träskorna hamnar nere hos oss, som ett krigstidslager av skor, höga drivor av skor, och vi lånar träskor från Storhuset när vi går ned som också hamnar här, blir kvar här, flyttar hit, emigrerar. Pappas svarta träskor med stänk av vit målarfärg också. De brukade säga att vi snart kunde öppna en affär.

6.

Pappa säger att vi inte får ta Rymdens pionjärer med ned till oss. Det är en viktig bok, säger han, och han har handen på omslaget när han säger det. Hans händer skrapar mot den redan skrovliga ytan. Så mycket kaffe och saft som den här boken har fått utstå redan är det ett under att man fortfarande kan läsa i den, säger han också. Det borde vara något slags rekord. Träskor däremot.

7.

Pappa hade en kartong med sig när han kom. Polisbåtens tvåtaktsmotor ekade i viken, Pappa ströp gasen och lät den glida sakta in mot vår brygga som en tyst fisk. När den var nästan inne vände han riktning, bromsade upp båten. Karl och Axel kastade åt oss tamparna som vi fäste i bryggan och sparkade ned de blå gummifendrarna som skydd för för båtens sida. Karl och Pappa bar ned kartongen, Karl skrattade och log och Pappa plirade mot oss och hade en cigarett i munnen och svettpärlor i pannan. De bar kartongen som var ganska tung uppför stigen mot huset, gick förbi vårt hus innan Pappa stannade upp, stod stilla en sekund och gjorde en överdriven teatralisk min som skulle visa att han glömt något, som om han tänkte till, och sedan backade hela kortegen, vi som var i släptåg efter och karlarna med kartongen, ned till vårt hus och in till oss, genom hallen, förbi Pappas oljerock, över dörrmattan och in i stora rummet. Pappa drog fram lågbordet och ställde kartongen ovanpå. Mammorna kom ned från storhuset för att titta de också. Vi var åtta personer i rummet och det var trångt och

förväntansfullt. Pappa rev bort kartongpapperet plågsamt långsamt först så att han i ett enda ryck kunde blottlägga innehållet. Vi hickade till, allesamman utom Pappa och Karl som visste förstås, men inte mammorna, när vi såg teveapparaten. Pappa fällde nonchalant upp antennen och lutade den mot kanten i fönstret, stack in kontakten i eluttaget. Teven gjorde ett tjutande ljud och snart såg vi myrorna kriga över skärmen. Pappa visade noga var han lade manualerna och sedan sade han åt Stellan att ta in ettan och tvåan medan han följde Karl ned till båten. De slog ett manligt fast handslag och Pappa lösgjorde själv tamparna med den slocknande cigaretten i mungipan som hängde och slokade som ett blött halmstrå. Polisbåtens motor morrade otäckt och båten försvann ut i Stillhetens hav. Mammorna skakade på huvudet, tänkte väl på hushållskassan, och försvann tillbaka in i storhuset och snart doftade det köttfärspaj och färskpotatis och fisk. Pappa satt i hammocken och såg ut över tomten och såg nöjd ut. Stellan pillade och skruvade och rattade och finjusterade. Det var innan vi visste att den teven skulle bli vårt fönster mot världsrymden. Och att de inte skulle visa Pappa i sin omloppsbanan.

8.

Pappa lärde oss att dyka i från bryggan. Han lärde oss simma och dyka efter en blåmålad sten som han slängde allt längre ut i viken allteftersom och det var stiltje och vattnet kristallklart som i den grekiska övärlden. Han visade hur man kastar sig i utan att slå emot botten hur nära ned det än är, hur man klarar sig länge under ytan utan luft och hur man andas genom ett vasstrå om man skulle bli förföljd av bovar och banditer. Pappa var full av knep och trix, han saknade botten. Oavsett vad vi tog oss för visste han ett annat eller bättre sätt. Rina simmade bäst av oss allihop. Hon var som en fisk i vattnet, lång och smal och smärt. Hennes vita armar skar genom vattnet och sköt henne framåt med grace och fart. Hon var nästan lika snabb som Pappa och Rina och Pappa tävlade och vi stod vid bryggan och skrek och hejade så att det hördes över hela Stillhetens hav. Rinas kurviga och strömlinjeformade kropp och Pappas bredaxlade, brunbrända. Rinas simtag som knappt krusade vattenytan och hennes korta, svarta hår slickat utmed huvudet. Pappas armar som piskade skummet ur vattnet och sammanbitna tänder och röda ansikte och hals.

9.

Min pappa har sprungit hundra meter på tio sekunder blankt. Min pappa knep en mördare en gång med bara händerna. Min pappa var nästan två meter lång. Min pappa har däckat en tjur med ett enda slag. Min pappa var frisksportare. Min pappa åkte i en av de vita bussarna och räckte en

hjälpande hand då det otroliga var verklighet och de oskyldiga var askgrå och undernärda och matades bara tillräckligt mycket för att de inte skulle bli smala nog att försvinna genom staketet. Min pappa var fåktmästare. Min pappa älskade färskpotatis med dill och en klick smör. Min pappa var med i frivilligbrandkåren och flög i slaget om Storbritannien. Min pappa var överste. Min pappa var chef för IB. Min pappa visste att de lyssnade på våra telefonsamtal, att bruset i linorna och klicken är ljuden när de byter band, att det är då det gäller att tala fort, fort, för då har de inga bevis. Min pappa kunde fyra meningar på ryska. Min pappa kunde beställa öl på sexton olika språk. Min pappa visste skillnaden mellan fin och dålig whisky. Min pappa har seglat jorden runt. När Pappa dog skulle Tony Curtis komma på begravningen. Och vice versa.

10.

Pappa köpte skidor till alla utom Petter som fick ta hans gamla avlagda. Isen hade inte lagt sig ännu, men det var skare på snön och det var innan hela mänskligheten samfälligt glömde av att man kunde åka skidor utan i förväg uppkörda spår. Vi gav oss av inåt ön till med termosar med varm choklad, nybakta kanelbullar. Pappa hade vitgrå vinterkläder så att han såg ut som en frivillig i finska vinterkriget fast med röd toppluva med en tofs som hängde i en femton centimeter lång garntråd. Vi låg efter honom med blicken fästade på skidspåren efter honom och den gröna Fjällrävenryggsäcken som doftade kanel. Vi såg rävar i vinterskrud och harspår och Pappa berättade sådant om skogen som vi inte visste, särskilt inte om vintern. Vi fikade och tittade på isen som blev allt tjockare undan för undan och sträckte sig längre och längre ut från strandkanten. Vi fikade och lyssnade på Pappa som berättade om djuren om vintern, om vinterpälsar och iden och ekorrars vinterförråd och möss som sover under snötäcket. Vi fikade och sedan satte vi på oss skridskor och åkte på vingliga ben över en liten insjö där istäcket var tjockt och skrovligt och Pappa lärde oss att göra piruetter och åttor. Vi fikade och sedan tog Pappa fram såg och yxa och vi gav oss ut var och en för att försöka hitta den finaste granen och Pappa hittade en gran som inte var för hög och inte var för kort och inte hade för stort omfång utan var alldeles lagom. Vi fikade och sedan tog vi oss ut på isen och Pappa sågade upp ett hål för var och en av oss och vi tog våra korta spön och Pappa och Stellan och Petter turades om att sätta på maggot till alla och sedan sänkte vi ned betena under isen och väntade; såg

på kondensmolnen från våra utandningar, väntade och väntade på en svag ryckning i linorna. Pappa drog upp fisk efter fisk, han log med hela ansiktet. Han bröt mot reglerna och talade till fisken, lockade på den. Han lösgjorde fiskmunnarna från kroken och visade med händerna hur stor fisken var som han just dragit upp. Rina fick också en fisk och Petter fick två små. Vi fikade, och Pappa delade upp fisken som han dragit upp jämnt mellan oss och själv behöll han bara den stora för att det skulle bli rättvist. Vi surrade ihop grangrenarna så att granen blev nästan konformad och tunnare och lade den på en presenning och spände den efter oss och drog den genom skogen hem och ställde upp den på tomten till allmän beskådan. Vi fikade och sedan åkte vi hem i Pappas spår. Kanelbullarna var sådär färska och goda och smälte i munnen tillsammans med drickchokladen.

11.

Min pappa har fångat sill med bara händerna och dykt efter pärlor i Adriatiska havet. Min pappa har trålat i östersjön och bordats av ryska militärfartyg. Min pappa har jagat björn tillsammans med en negerkung. Min pappa har skakat hand med Gagarin. Min pappa berättade för mig hur det kändes att gå en rymdpromenad.

12.

Pappa bodde en sommar i Grekland tillsammans med Göran Tunström och Leonard Cohen i ett hus på ön Hydra. Solen stekte dem och de blev röda tillsammans. De drack Raki och kräktes tillsammans i ett vitkaklat badrum med ett hål i golvet istället för toalettstol. Allt var bra tills kvinnorna kom, sade Pappa, och rynkade på ögonbrynen så att de nästan möttes mitt i pannan och rös som av ett obehagligt minne. Ute i vardagsrummet var golvet vulkanrött av rektangulära stenar på diagonalen och i mitten stod en enorm svart flygel med svarta tangenter som negerkukar och strängar som var så spända att man trodde att pianot skulle implodera vilken sekund som helst. Det fanns inga dörrar, alla dörröppningar hade valvbågar och draperier och när man älskade hördes det ända ned till stranden där vågorna aldrig upphörde att rulla in och rasera sandslott och kärlekskranka meddelanden skrivna med en pinne i sanden. Då och då flöt det upp maneter på stranden och hade man väl bränt sig fanns ingenting annat att göra än att supa sig full sade doktorn sade Pappa och det var precis vad vi gjorde. Vi söp och skrek och våra fötter svullnade och blev röda som signalkräftor. Vi skrev så att fingrarna blödde och fick märken efter typerna på tangenterna och papperena rullade ihop sig i den enorma middagshettan. Vi satt på taket i solen och skrev i ett ljusrus, kanske det som inspirerade Hrabal, men det var år senare, och då var vi

alla hemma igen, Tunström och Cohen och jag, men på olika ställen och av olika anledningar. I kikaren såg man hela ön, fastlandet i fjärran och Kreta som en avlägsen prick i bakgrunden. Pappa hade med sig en bozuki hem och varje gång han spelade på den (han spelade som om det hade varit en gitarr) blev alla som galna, fåglarna lyfte från träden och Bosses och Anns hundar tjöt på andra sidan syrenhäcken. Pappa slog sönder bozukin mot ett klippblock på Ängsö och sedan begravde vi den bakom gamla dasset bakom storhuset och sedan var det inte så mycket mer med det. Jag har alltid velat åka till Grekland.

13.

Min pappa är starkare än din pappa. Min pappa har spelat i samma band som Clabbe. Min pappa vet var gränsen går, även om man själv måste upptäcka den, och inte bara kan berätta och få någon att förstå. Min pappa vet hut. Min pappa sätter ett likamedtecken mellan förnuft och ansvar. Min pappa tycker att det viktiga är att människan kommer till månen, inte att det blir ryssarna eller amerikanerna som vinner. Min pappa är pragmatiker, han åker med den som har raketerna först färdig. Min pappa skulle offra sitt liv för någonting han tror på. Min pappa skulle aldrig ljuga. Min pappa har ryckningar ibland i vänstra ögonvrån.

14.

Som du ser på skissen är det tre hus. Fyra egentligen. Fem egentligen. Först är det Storhuset, det är det i mitten. På framsidan finns utbyggnaden, eller tillbyggnaden som vi gjorde -59. Då var jag elva. Ned mot vattnet finns Barnens hus. Det ligger nästan vägg i vägg med lillstugan, som var Barnens hus när Pappa växte upp. Nu är det väl mest en bod, eller ett förråd. Och mittemot ligger Sjöboden där pappa har alla verktygen och det egenkryddade brännvinet är gömt. Han har gömt det i botten på den gamla vattentunnan. Vilket liv det blev när Mamma ville kasta den.

Bakom huset finns Bodarna. Där finns det gamla dasset innan vi skaffade mulltoa, där finns gräsklipparen och de gamla verktygen. Där gömde jag fickkniven jag stal, bland verktygen i Pappas verktyglåda. Det var ganska dumt eftersom han alltid använde de gamla verktygen iallafall eftersom han inte ville slita på de nya. Han var sådan. Sådana var de allihop i hans generation.

15.

Det var beckmörkt ute; när man försökte titta ut genom fönstren såg man bara en svart spegelbild som inte skulle ha gett någon rättvisa. Det var

den första nattfrosten tror jag, och små, små vattendroppar bildades på glasrutornas insida och tidningssidorna på dagstidningarna i fönstret veckades eller rullade ihop sig. Det kom ljud från Bosses och Anns, granntomten, som om de slogs eller grälade. Pappa hade precis somnat och låg och dāsade på locket till kökssoffan som en ung Kronblom och Mamma hade just lagt en filt över hans ben som annars hängde över karmstolen ute på den inbyggda verandan.

Då hördes plötsligt en skarp knall, som av ett pistolskott som fyllde hela viken kastades mot klipphällarna på andra sidan och kom tillbaka mot oss så att det lät som ett jättelikt smatterband. Pappa kom på benen och var strax barfota på andra sidan dörren på väg mot Bosse och Ann; benen som pistonger, varje steg ett jättekliv och kastade sig rakt genom häcken och till andra tomten. Vi rusade förstås efter, allesamman. På andra sidan var bara natten, släckt i huset och bodarna och daggvått och kallt i gräset genom strumporna. Hundarna skällde och gläfsste. Pappa var försvunnen. Storhuset var mindre än tio meter bort men kändes ruskigt avlägset. Det var mest hela situationen som var skrämmande.

Pappa hörde steg, hörde någon flåsa och springa bort från huset. Han svängde, löpte tyst längsmed häcken och upp mot vägen som sträckte sig längsmed vattnet, bara femtio meter från stranden och avgränsade tomternas baksidor (vattnet framsidorna). Pappa såg bara en silhuett och tog ett par tysta, barfota språng och kastade sig sedan som en superhjälte eller Zorro över mannen och fällde honom till marken. Han låste hans armar i ett polisgrepp och ropade sedan på oss att vi skulle komma till honom med hans jacka och en ficklampa. I jackan låg ett par handklovar och snart hade vi en livs levande bov i köket med blöta byxben av daggen, rödblossande vänsterkind och vägsmutts på knän och skortbröst. Han hette Lars och var tjugonio år och drack sitt kaffe i en röd emaljugg med båda de handklovade händerna. Först en klunk kaffe och sedan ett bett i havrekakan som Mammorna ställde fram. Pappa gav honom en rejäl utskällning, läste lusen av honom i väntan på Polisen. Bosse och Ann satt i köket, Ann var väldigt uppskakad och Bosse tröstade, annars hade han nog velat vara ute med Pappa och skälla.

Pappa ledde ned honom som en straffånge till bryggan när polisbåten kom och knuffade honom framför sig upp på däck. Han stod kvar på bryggan och vinkade efter båten. Överallt var tända ljus i fönstren kring Stillhetens hav; Pappa stod som en världstenor på scenen i ljuset från alla dessa fönster, nonchalant bortvänd och vinkade mot polisbåten som försvann. Sedan tog han ficklampan med sig ned i sjöboden och försvann ett tag.

Sorterade verktyg eller bara satt och andades i tjär- och limlukten. I den trånga boden blev han åter Clark Kent, rättade till slipsen och borstade av kläderna så att ingen skulle kunna ana att han bara timmen tidigare flugit genom nattmörkret och slagit ned på skurken som pilgrimsfalken, världens snabbaste djur. Rökte en cigarett. Gick tillbaka upp till Storhuset, klädde av sig, lade kläderna i en enda röra och sjöng så att det ekade i duschen. Sedan spelade han ett parti svälta räv i morgonrocken, vann och gick och lade sig med ett leende på läpparna.

16.

Pappa spände en dörr efter polisbåten och lät oss åka. Det var -69. En riktig het, jävla sommar och solstrålarna skar röda streck i huden som föll av i flagor och lämnade vita spår i det torra, törstande sommargräset. Pappa var så slut efter jobbet att han bara kollapsade i hammocken och mamma baddade hans panna med en vit linneduk och vi drack hallonsaft och flädersaft på baksidan av huset där det gudskelov var skugga mestadels. Jag gick ned fyra kilo trots att jag proppade mig full av bullar och rulltårter och låg och flämtade i en solstol med utsikt ut över viken, den som vi kallade för Stillhetens hav.

Det var dörren mellan verandan och vardagsrummet och det var viktigt att Mamma inte fick veta. Såvitt jag minns hade den aldrig suttit i dörren, bara stått lutad mot väggen i sjöboden och tagit plats. Mamma sparade alltid på allt. Mamma sade att man kan aldrig så noga veta. Jag minns att det var '69, för det var året då President Nixon var i Kina, Apollo 11 stod i startgroparna och Pappa fäste dörren efter polisbåten och lät oss åka; satte fingret framför munnen och sade att det var viktigt att Mamma inte fick veta något, och polisbåtens tvåtaktsmotor lyfte upp oss och dörren så att vi gled på ytspänningen som en skraddare och vi blev solbrända och saltstänkta där vi for i skytteltrafik mellan Räfsnäs och Fejan på den oljade dörren.

Polisbåten hade ett djupblått skrov och resten var bländvitt, vi tjänade fyra kronor varje lördag genom att putsa och skura båten, men det var inte så mycket för pengarna som för att båten skulle vara där som vi gjorde det. Vid vår brygga låg polisbåten, stor och vacker och pampig och olik alla andra båtar på bryggorna som låg utmed Stillhetens hav. Den enda båt som kunde mäta sig med den var teaterbåten, men den var för stor för att lägga till vid affärsbryggan och fick nöja sig med ångbåtsbryggan tvärsöver ön på andra sidan och det var så långt bort att då räknades det inte. Vi tjänade en krona var och varje lördag lade vi samman varsin tjugofemöring av de fyra så att vi fick en krona tillsammans och med de pengarna tog vi roddbåten

och rodde över till affärsbryggan och gick till kiosken och plockade en hel påse med tvåöres och femöres och sedan satt vi och åt och åt på framsidan för att hinna innan kolorna smälte till en enda klump i hettan. Sedan lade vi dörren i vattnet nere vid bryggan och polisbåtens motor spann och kom upp i varv och sedan förde kaptenen spaken framåt och släppte lös motorkrafterna, propellrarna sprutade vatten och tryckte oss framåt med ett sjuhelvetes ryck och man höll så hårt om repet att man fick mönstrade avtryck i huden. Det var femton meter lina mellan båten och dörren och vi stålsatte oss för rycket. Polisbåten stegrade sig och slungade hav och skum åt sidan. Vi red i kölvattnet och såg vågorna slå mot stränderna så att båtarna vid bryggorna guppade och slet i sina förtöjningar som om de blev inspirerade och fick lust att följa med. Pappa stod i aktern med händerna på relingen och log mot oss med hela ansiktet. Som om det var han som stod på dörren; som om han kunde se och uppleva det genom oss; som om det kittlade eller retade ett gammalt minne.

17.

Det var dan det otroliga skulle bli verklighet. Det var Pappas födelsedag men det var inte det som var det otroliga och hade dessutom varit verklighet i ungefär femtio år vid den här tiden. Det som var otroligt var att det var idag *Örnen* skulle landa. Den skulle kopplas loss från kapseln och sakta falla mot månen och landa mjukt med hjälp av bromsraketer. Vi satt i Barnens hus, nere hos oss, i väntan på att få se detta otroliga. Bilden var i svartvitt, men det var tevens fel, inte sändningens. Månlandningen skulle däremot sändas svartvitt, men det var mer på grund av tekniska begränsningar än något annat. Svartvita radiovågor gick snabbare.

Jag satt där och längtade efter Linas honungsmjölk och ostsmörgåsar. Att få sätta tänderna i någonting annat än kakor och tårta. Jag ville inte känna lukten av kaffe förrän i morgon, och då inte av kallt kaffe i glömda koppar utan direkt från kannan, svart och varmt och bränt och tillsammans med grötlukten från Pappas havregrynsgröt och sedan snabbt dölja doften genom att stoppa näsan i ett stort glas kall mjölk. Magen knorrade vid tanken på riktig mat. Att få göra ifrån sig geggan av kaksmet och tårtsmutor och grädde och fylla utrymmet i magsäcken med något som luktade och smakade nyttigt. I väntan på månlandningen. Det skulle bli ikväll.

18.

Jag vill säga detta en gång: Skärgård är inte nödvändigtvis sommar, det blir vinter också. Man kan gå på isen mellan öarna.

19.

Stellan och Pappa satt i köket och talade om rymden igen. Rymden var oändlig och samtalen om rymden oändligt många. Pappa hade alltid tid för Stellan. Pappa slet sig och satte sig ned vid köksbordet och drack kall pilsner och Stellan drack kall mjölk och de satt på samma sätt, med ena benet under det andra så att de så småningom fick blodstopp och var tvungna att byta ben, satt framåtlutade över bordet som om de var förtroliga med varandra och inte ville att någon annan skulle få höra.

Pappa jobbade på träbåten den sommaren. Träbåten var ungefär tre meter litet mer tvärsöver och kanske sju meter på längden. Det var en "Petterssonbåt", sade Pappa och fortsatte skrapa. Den var precis så hög att man kunde sola naken med sittdynorna som huvudkuddar och värmen från däckets gick in i kroppen så att man fick värmeutslag på ryggen och skinkorna. Det fanns tjocka lackdroppar som såg ut som bärnstenskulor och luktade sommar överallt runt båten och Pappa hade bar överkropp och en grön keps från ICA-handlarna och polerade båten med en duk som inte dög till något annat längre. Pappa pekade åt Stellan var det "behövdes tas" och var han skulle börja och hur han skulle angripa vissa fläckar för att det inte skulle bli några repor eller skador på det underliggande träet. Han gav Stellan en annan mössa och nickade menande åt verktygslådan när han tyckte att Stellan gav sig an ett arbete med fel redskap. Han dunkade Stellan i ryggen när han var nöjd eller stolt och mammorna kom ut med kaffe till de båda karlarna nere vid båten och Stellan drack kaffe svart fast han inte alls tyckte att kaffe var gott vet jag och höll god min. De skruvade isär hela motorn och bredde ut den del för del på trädgårdsbordet och putsade och donade och fejade och sedan satte de ihop den igen, det var mest Pappa förstås, utan att ens titta åt ritningen. De justerade rodret och masten och bytte lanternorna och fyllde på plastdunken med motorolja och bytte ut fendrarna och såg till att hålen i sittdynorna blev ordentligt lagade med tyg som var så likt det gamla som det bara var möjligt. Sedan fick vi alla lacka, men då var det för mycket för Pappa. Han satte Stellan att övervaka oss och sedan fick vi skrida till verket under hans insyn. Pappa såg på oss en stund från hängmattan innan han förlorade sig i Rymdens pionjärer och samtidigt som vi lackade överöste han oss med faktauppgifter om raketens längd och vikt och om televisionssatelliter och omloppsbanors högsta och lägsta punkter. Sedan somnade han med boken över det bara bröstet medan vi beströk båtskrovet med lackfärg med ganska styva penslar. Sedan lämnade vi den att torka och gick in för att se på teve och äta söndagsmiddag. Vi fick stek och kokt potatis och ärtor och Stellan och Pappa fick skära åt oss alla för vi hade så ont i handlederna av

allt penslande. Sedan gick vi ned till oss och spelade monopol, Stellan och Pappa stannade kvar och såg på nyheterna. Det gick bra att spela monopol på tre personer också och vi saknade inte Stellan ett dugg.

20.

Stellan hade fallit och stukat både foten och handen och Pappa åkte till fastlandet och tog bussen till Norrtälje och kom tillbaka med ett helt lass med spel, kortlekar och Vangaratta och Alfapet. Vi kokade honungsmjölk och satt nere hos oss och spelade kort, Finns i sjön, Plump, Skitgubbe och Hej knekt. Pappa var med oss och spelade Vangaratta och Alfapet medan mammorna kokade färskpotatis med dill och stekte aborrefiléer och Pappa

lärde oss nya ord som "kassetak", "tabernakel" och "bensoesyra" som jag fortfarande kommer ihåg och kan stava till (hoppas jag), även om jag förmodligen inte minns vad de betyder; jag vet mest att de finns.

21.

Lasarettet var tomt och tyst på natten. Tomheten – i den låg njutningen som Linas honungsmjölk smeker min strupe inifrån, baddar in den i en vit, tunn, söt hinna av ljummen mjölk. Som när Stellan svalde en synål en gång och läkaren sade att han skulle äta bomull indränkt i grädde. Jag tyckte alltid att det lät så gott, som att äta moln, små ulliga testar och den feta smaken av grädde. Ett bett i den mjuka ostsmörgåsen av vitt bröd med solrosfrön som man fångar mellan framtänderna, skalar med tungspetsen. När man biter ihop delar sig fröet i fyra delar, man kan känna perforeringen med tungan och spetsen hamnar för sig som skålen som ekollonen sitter i fast mer ojämn i formen. Det smakar salt smör och osten lägger sig som en tjock, sval matta mot gommen och smakar Danmark. I halsen honungsmjölken, söt och klibbig. Man måste passa kastrullen noga för mjölk kokar så lätt över. Man får skära brödet i centimetertjocka skivor samtidigt som man har noga uppsikt över kokplattan. Man får bre skivorna och hela tiden snegla mot kastrullen. Man får skära jämnt av osten och ställa kastrullen på kvart på plattan, stödd mot plåtkanten som har samman höjd som plattan just av den anledningen. När man är klar lägger man i två klickar honung, rågade teskedar och rör om försiktigt. Smaken är så söt och god. Den blir alltid bättre när Lina gör den, alltid bättre i just den här kastrullen.

22.

Senare, alltså *år* senare, när de var ensamma med varandra var det som om ett stort vansinne kom över Lina. Hon blev som förändrad, blev elak och argsint. Det var som om hon retade sig på någonting hos Rina, men inte visste vad, utan bara högg i blindo. Rina försökte undvika att vara ensam med Lina, men ibland gick det bara inte. Hon kunde ju inte vara med pojkarna jämt, delvis för att de var pojkar, men också för att hon var äldre än dem båda, faktiskt var hon äldst av alla kusinerna. Pappa var alltid trött efter arbetet, lät sig ompysslas av mammorna, och det var inte lönt att störa. Ensam kunde man alltid vara, men då kom Lina, drogs till henne som en magnet. Gick i stora cirklar kring henne och låtsades bara gå förbi, intressera sig för annat, snävade in cirklarna så att hon tillslut var tätt inpå, kikade över Rinas axel med genomborrande blickar, harklade sig, krävde uppmärksamhet, trängde sig på. För Lina fick man aldrig vara ifred. Men det var *år* senare, kanske mitten på 70-talet.

När Lina var i närheten blev man liksom lamslagen. Som om man inte hade någon egen vilja. Man blev helt lealös varesig man satt eller stod. Man blev passiv, stirrade ut i tomma intet, bara väntade på att hon skulle försvinna. Det fanns inget försvar, det fanns inga verktyg för att bli kvitt henne. Det var som om Lina njöt av att vara elak. Linas bandspelare gick igång. Det var som om varje gång hon satte igång hittade hon djupare och dunklare sidor av Rina som Rina helst inte ville veta om, eller få uppförda i ljuset till allmän beskådan. Allt som de gjort som flickor gör när de var som systrar under de tidiga somrarna på ön och som de svurit att hålla hemligt kom upp i ljuset och framställdes som Rinas odygdiga eller olydiga påfund fast det kanske oftare än omvänt var Lina som hejat på eller varit den drivande kraften.

Lina hade ett subtilt sätt att lägga fram sina saker. En gång lurade hon Rina att Rina var gravid och det var två plågsamma veckor som Rina inte sov och blev alldeles gulaktig och svettig och bara ville dö innan hon fick reda på att stänksblödningar inte alls fungerade så som Lina sade och att allt var som vanligt och att Emanuel faktiskt måste göra betydligt mer än att kyssa henne om det skulle bli barn.

Det är klart att mycket som Lina sade var sant, men i hennes mun blev allt plötsligt så farligt, så svartvitt, så löjligt eller dumdrigt. Lina kunde inte vara en lycklig människa. Gud give att hon inte såg på sig själv med samma ögon. Lina var kanske bara avundsjuk. Kanske var hon bara en ensam och övergiven och rädd flicka som inte visste bättre än att stampa på de som det

gick att stampa på. Linas pappa var inte Pappa. I Lina fanns inga spår efter Alex.

Lina tvingade en att se genom hennes ögon, en svart värld där alla kanter var vassa, alla diken bråddjupa, allt var farligt. Lina tvingade en att kliva in i hennes värld, hela hennes stressade existens var som en malström som sög tag i en, sög en in i hennes värld och tvingade på en hennes sätt att se. Men aldrig när Stellan eller Petter eller mammorna eller Pappa var där. Bara när Lina och Rina var ensamma. Det var som om de representerade två kemiska ämnen som inte kunde samexistera och som kämpade om att dominera den andra och göra världen till sin: Linas värld av ändlösa faror och Rinas sorglösa värld där trädgården utanför Barnens hus lika gärna kunde vara ett månlandskap. Bara när Lina och Rina var ensamma var hon sådan, närvaron av någon annan neutraliserade henne, kanske Rina också. Då var det kav lungt.

23.

Pappa och Stellan satt vid köksbordet och bläddrade i Clas Ohlson-katalogen och talade om rymden igen. De vände blad, pekade och räknade efter på ett papper; vägde för- och nackdelar. De hade en schematisk skiss över tomten som visade höjd på träden, de hade själva uppskattat höjden genom att mäta ut en meter på stammen, ställa sig en bit ifrån, mäta hur lång metern var i millimeter på det avståndet och hur högt trädet var i millimeter varefter höjden på trädet kunde räknas fram. Det var Pappa som hade kommit på den fiffiga idén och därefter hade de mätt allt i hela trädgården för att vara på det säkra med att platsen som de valde för teleskopet skulle vara den bästa tänkbara. Kommentarer om utsikt från de olika fönstren fanns på papperet och för varje teleskop var de tvungna att gå genom allt igen, dra samma slutsatser från nästintill identiska fakta och räkna och bläddra och drömma vidare. Det var Pappa som beslutat sig för att köpa teleskopet, Stellan var förstås överlycklig, och de räknade på hur mycket av rymden, speciellt månen, de skulle kunna se beroende på styrkan på teleskopet.

24.

Pappa var inte rädd för havet. Inte ens när det frusit till is. Han gick alltid tvärs över viken och mellan små öar och kobbar med sina snörkängor med isdubbar undertill tjocka och gummisulor. Skidor åkte han ofta, till affären för att handla och drog pilsnerbacken efter sig på isen i ett rep om magen. Det var tampen på repet som en gång fäst köksdörren efter polisbåten och gungan vid trädet nere vid vattnet. Snön låg i vita drivor över tomtmarken och i glipan mellan fönsterkarmarna och fönsterglasat frös kondensvatten

till is som hotade att spräcka träet om inte vi gick ut ibland och rotade bort det med en skruvmejsel som låg på en bräda över ytterdörren just för detta ändamål. Det hängde istappar som vampyrtänder i husknutarna, och av någon anledning rensade Pappa aldrig där. Det hände aldrig någonting, de ramlade aldrig ner och krossade någon, men hade väl heller inte skadat någon för det var så kort till marken. Inte som i stan där tapparna har tio meter ned. En gång såg jag hur det föll en stor iskoka från stuprännan bara en meter från en barnvagn.

25.

Varje sommar åkte vi någonstans allesamman. Till en början åkte vi till Katrineholm, till Bornholm och till Danmark. Sedan tog vi oss längre och längre ut i Europa. Målet var att slutligen nå Grekland, men innan det var dags att åka dit hade vi slutat semestra tillsammans och var och en fick försöka ta sig till Grekland för egen maskin eller nöja sig med Pappas berättelser om hur han var där med någon svensk författare och en musiker från Kanada och drack raki och bar sig åt. Men Danmark gillade vi så mycket att det fick bli en port ut till Europa som vi alltid stannade i på återvägen, liksom för att få välja att åka tillbaka hem igen. Som för att markera att det var ett frivilligt val. Vi stannade i Danmark, i Köpenhamn alltid, en dag eller två på väg hem, skakade av oss vår sista reslusta och njöt av att vara otyglade. Vi var åskledare! Och i Danmark brann vi.

Vi avslutade alltid alla resor på Pumpehuset där vi dansade och lyssnade på musik och såg danska män och kvinnor leva sina sorglösa liv döpta i spadet efter röd pölse och där livets vägskäl bestod av valet mellan Tuborg och Carlsberg. Danmarsperioden, och överhuvudtaget danmarksvistelserna, var alltid fantastiska. Sorglösa. Bröllopsartade.

Vi dansade till musiken tillsammans eller med andra. Gick iväg med andra eller var tillsammans hela kvällen. Vi var överens om att vår natt var lättsinnig och egoistisk, den var vars och ens natt och ingen förmanade eller bannade eller tittade snett. Alla var förlåtande och överseende och entusiastiska, pekade på vackra pojkar och vackra flickor och dansade, gungade med kroppen och sjöng med i musiken. De spelade Downtown med Petula Clark och vi sjöng med i refrängerna som om vi själva varit med och skrivit texten. Det var en bohemisk, tanklös natt som kunde sluta hur som helst, hos vem som helst men som alltid började på Pumpehuset. Vi släppte våra hämningar, dansade ur oss allt det som vi höll tillbaka hemma, hos mammorna, hos Pappa, i Barnens hus på framsidan av tomten och med två våningssängar med fyra bäddar i samma rum, två män, två kvinnor och alla kusiner eller syskon.

26.

Vi åkte genom Köpenhamns gator, lade våra händer på varandras axlar så att vi bildade ett långt mänskligt tåg. Det var jul, i fönstren hängde diskokulor som spelade snabb musik när de snurrade och kastade solkatter i Guds alla fem färger över trottoarerna så att våra vita kläder blev mönstrade och levande. Vi böljade fram över stenbeläggningen i vårt mänskliga tåg och överallt såg danskarna oss och bildade egna tåg som de hakade på vårt så att vi blev längre och längre. Vår sammantagna energi gav upphov till gnistor och urladdningar som blå blixtar längsmed våra pistongarmar. Danskarna sjöng folkvisor som måste ha gått i baktakt. Jag hade mina röda skor med ett spänne över den vita huden. Växlarna bestämde banan och som alltid vätte de ned mot Pumpehuset och vi tog av åt vänster på en bred gata där danska småbilar trängdes och tutade åt varandra och tjocka pojkar kastade risgryn åt pickande småfågelpar som for i skytteltrafik mellan sina sju skrikande ungar och asfaltvägen. Vi var upprymda men jag skall tala för mig själv. Jag var upprymd och sprang med Stellan framför mig och Lina bakom mig nedför gatorna mot Köpenhamns gamla stad, förbi tågstationen och hela tiden blev tåget längre och längre och jag fick blåsor under fötterna så fort sprang vi. Träden växte så det knakade och byggnadsarbetarna på byggnadsställningarna föll in i de danska folkvisorna som en barbröstad rysk manskör och vi vände oss plötsligt ett kvarts varv så att våra armar kom att ligga om varandras axlar, en på ena sidan, en på den andra, och vi sparkade med våra fötter så att våra skor for i vackra bågar över småbilshavet, borstades bort av vindrutetorkare och krossades under däck. Byggnadsarbetarna andades och höll sedan en lång och dov ton som fick marken att skälva och vi dansade ned i marken ned mot diskoteket, vi var flera hundra som fick gå före i kön. Någon bjöd laget runt och jag var barfota som alla andra. Jag drack en drink som brann och varje gång jag tog en klunk satte jag eld på en hårlock och det doftade bränt hår och frisyrgelé. Sedan spisade vi en tryckare och jag dansade med Lina. Hon har glömt allt det här nu.

27.

Pappa låg i hängmattan och läste Rymdens pionjärer. Ibland läste han någonting som var så intressant att han var tvungen att läsa högt. Ibland rabblade han långa listor med fakta som bara han förstod. Vi förstod ”längd” och ”vikt”, men hade svårt att tänka oss nitton ton. Det var först när Pappa förklarade som det blev uppenbart att raketerna faktiskt var så stora som de var. Pappa förklarade gärna och berättade. Han låg i hängmattan mellan björkarna och läste högt för oss där vi satt vid trädgårdslandet på utemöbler av obehandlad furu och drack sockerdricka

genom smala sugrör och krigade om vem som skulle få vilken sugrörsfärg. Pappa berättade för oss om kampen mot tyngdlagen, om flytande bränsle, och om kroppars tröghet. Enligt Pappa kunde man uppnå ljushastigheten med en mopedmotor, bara förutsättningarna var de rätta. Pappa ritade raketer åt oss i en skrivbok, fantiserade fram nya modeller och varianter. Vi åt nygräddade bullar och utvecklade Saturnus 6 och Sojus, lekte Astronaut och Kosmonaut.

Slutet av boken handlade om rymddrömmarna, om kapplöpningen till månen, och varken Pappa, Stellan eller Rina kunde få nog av just det kapitlet. Om och om igen läste man om de nya raketerna som skulle komma, om månlandare och försök med apor och hundar i rymden. Vi gav Bosses och Anns hundar hemliga namn, som Bosse och Ann inte kände till, namn som Bjelka, Strelka och Laika, fast deras hundar inte är tikar. Men det som var mest fascinerande var just människorna i rymden och planerna på att landsätta en människa på månen. Pappas ögon tindrade när han sade det där, ”en människa på månen”, och knäppte händerna bakom huvudet och slöt ögonen och fantiserade. Mammorna förstod inte vad det var som var så fantastiskt. Hellre än att lyssna på Pappa eller skissa på raketer och omloppsbanor runt jorden diskade de, eller bar ner mattor till bryggan för att skura dem och piska dem och hänga upp dem på tvättstreckket bakom huset. De hade inte förstått någonting.

Vi var alla vansinnigt barnsliga när det kom till rymden. Kanske var det för att Pappa var så annorlunda när det handlade om månresorna, för att han var så entusiastisk, så fylld av iver inför det storslagna projektet att det var omöjligt att inte bli smittad. För honom kvittade det om det var amerikaner eller ryssar som var först på månen. För honom var det mer en fråga om att komma dit. I sina drömmar måste han ha stigit ut på månen tusentals gånger. Det är jag övertygad om. Konstigt vore det väl annars.

28.

Jag vill säga detta en gång till: bara för att det är i skärgården är det inte nödvändigtvis sommar. Skärgården existerar även vintertid. Det blir tjock is och man måste bryta rännor för att komma från Räfsnäs till Granhamn. Man kan gå mellan öarna på den tjocka isen.

29.

Pappa monterade upp teleskopet nere hos oss så att Stellan skulle slippa gå hela vägen upp till Storhuset hela tiden, och speciellt inte om natten. Det var rött som löven, med en metallisk glans och fyra små rattar för att ljustera skärpan tror jag, höjden och för att låsa benen i en fast position.

Han ställde in en speciell träplatta och borrarade tre hål som han stack ned benen i och kontrollerade att de viktigaste delarna av natthimlen gick att se utan att träden utanför kom i vägen. Ville man se en annan del behövde man bara skjuta plattan över golvet bort till andra väggen. Under träplattan låg en duk och trägolvet repades inte det minsta.

30.

När det inte var något fel i hennes huvud var det fel på hennes kropp. Hon var litet tjock, sprang dåligt, såg dåligt och hennes tänder växte snett som en gammal ranglig gärdesgård. Pappa gav sig ut på eviga långpromenader med henne, tränade henne, lärde henne simma tidigt och tvingade henne att simma kors och tvärs över viken. Alla möjliga uppgifter skulle plötsligt lösas med att Rina sprang eller simmade någonstans och hämtade något, lämnade ett meddelande eller något annat.

Men synen kom tillbaka, läkaren sade att hennes huvud nu växt ikapp hennes ögon, och hon tappade nästan arton kilo och blev för smal så att vi var tvungna att mata henne med bullar och choklad så fort vi kom åt. Och av det fick hon vackra former, och det var samma sommar som hon lät klippa håret så kort som hon har nu och som hon alltid har haft sedan dess. Då var det några somrar som hon var vår drottning, hela öns drottning. Hon var inte bara vacker utan också intelligent och hade Pappas leende och Gud nåde den som vågade röra henne för då skulle Pappa kavla upp skjortärmarna förklara honom krig. Och det visste alla, att det var ett krig som man inte kunde vinna, för Pappa var Pappa, och fortfor att vara det, ända till den där sista sommaren när Emanuel kom. Han arbetade som timanställd hos Gustavsson, fick fast anställning sedan på hösten och en gång sade han till mig att redan första gången han såg henne bestämde han sig att det skulle vara hon och sedan gjorde han ingen hemlighet av vad han tyckte om henne och varför han hängde på baksidan av huset, alldeles utanför tomten i tid och otid. Det var någonting över denna ärlighet och förslagenhet som föll Pappa i smaken och innan någon visste ordet av satt Emanuel där vid köksbordet. Men då var det Pappa, och inte Rina som bjudit dit honom. Pappa ville nog visa att det var på hans villkor och att ingen skulle få nycklarna till Rinas hjärta med mindre än att han självmant gav upp dem.

Först ville hon inte förstå, vilken resa kunde vara så oemotståndlig att Pappa måste resa? Sedan sken hon upp och sade att hon förstod att det hade blivit dags. När hon pekade upp mot himlen och vi lättade nickade åt henne och strök med handen över hennes rygg för att hon skulle vara lugn förstod vi inte vad det egentligen var hon just hade begripit. Mars. Den här gången

skulle han inte behöva stanna i omloppsbana. Den här gången skulle Pappa vara först ut, först ned för stegen. Ett litet steg för en människa. Pappa hade lärt henne att alltid ha en liten väska packad med det viktigaste. Hon पोस्ते över av stolthet och lycka.

31.

Apollo 11 förde med sig månlandaren. Månlandaren hette Örnen, fast Stellan envisades med att säga *The Eagle*. Örnen skulle kopplas loss från Apollokapseln och ta sig ned till månytan och mjuklanda med bromsraketer. Allt detta läste vi i Dagens Nyheter. Och i Expressen.

Stellan och jag lekte tillsammans. Tillsammans lekte jag och Stellan. Vi satt i Örnen, månlandaren, och var på väg ned mot månmarken. Kvar i omloppsbana lämnade vi Pappa och det var tryggt, vi visste att han var där, att han såg oss från sitt runda fönster med gummilister och inte skulle lämna oss vind för våg i rymden. Han skulle göra ett lassö av remsor av sina kläder och kasta efter oss om det blev nödvändigt. Av rymddräkt, gåbortskjorta och allt. Pappa skulle inte tveka att offra sig. Hade redan offrat sig. Stannat kvar i omloppsbana och lämnat månerövrandet till oss, till omloppsbarna.

Att kunna urskilja konturer i månmarken med blotta ögat, mina egna bilder, ingen annans. Skulle inte sändas till jorden med radiovågor, skulle inte delas med någon annan än med mig. Det var mina bilder och jag ägde dem. Jag skulle berätta om dem hemlighetsfullt hemma, viska dem för mig själv på kvällen när jag skulle sova och om nätterna när jag låg vaken. Jag skulle lämna ute vissa detaljer i mina berättelser för andra, de skulle bara vara för mig. Ingen annan skulle få höra om alla de fantastiska trädgårdarna som omgärdade Stillhetens hav. Kraterkanterna som var som spretiga penselstreck och sträckte sig som bryggö ut i Stillhetens hav. Stenbumlingar låg förankrade med dubbla halvslag för att inte försvinna ut i rymden. Gravitationen var bara en sjättedel av jordens. När som helst kunde vad som helst lyfta och försvinna ut i rymden. De små myrorna på jorden fruktade fallande äpplen och stöveltramp men här fruktade vi tyngdlösheten. Vi var omhändertagna, väleftersedda, hundra människor på en planet vi en gång tillhört såg våra pulsslag som gröna streck på teveskärmar och oroad sig i vårt ställe. Oro var inte för oss. Låg inte för oss. Det kunde på sin höjd passa åt någon annan.

Vi skrämdes bara av tyngdlösheten och den syntes inte på några skärmar. Den skrevs g/6. Fotsteg efter varandra i månsanden, fötter som sjönk ned två tre centimeter i det porösa månstoftet. Plötsligt avbrutet. Luft under

fotsulorna. Man svävade och försvann. Spår efter Stellan. Spår efter mig. Inga spår efter Pappa.

Vi drog lott om vem som var vem. Stellan blev Armstrong och jag blev Aldrin. Vi hade varsin sticka och min var kortast. Stellan valde och valde Armstrong. Våra trädgårdsmöbler tog mark i en månträdgård kant i kant med Stillhetens hav med en smäll. Månblommor sträckte på sig, som om en osynlig hand varsamt försökte dra upp dem men rötterna höll dem kvar: tyngdlösheten. Genom fönsterspringan mellan stolspjälorna såg vi trädgården breda ut sig utanför och vi fällde ryggstödet framåt och klev ut, ned på nedersta stolspjälan och ned på månmarken. Det var blött i gräset men det gick inte igenom våra dräkter. De bara färgades med en mörk färg som allt gör som blir vått. Stellan klev ned på månmarken och såg stolt på mig som varande den första människan att sätta sin fot på månen. Han räckte mig handen och jag klättrade ned för att bli den eviga tvåan. Vi såg ut över gräset och månboden och storhuset med sin glaskupol och teleskopet i fönstret som blickade ut i rymden, i ett infall av nostalgi riktad tillbaka mot jorden, en gång vår planet. Vi vinkade mot jorden, mot Pappa i kapseln på väg i rymden, väntande på oss.

Nere vid bryggan låg månbilen och väntade på oss.

Vi samlade nya blommor som man aldrig sett i verkligheten. Vi samlade smutsiga stenar av okända metaller. Vi samlade månvatten som samlats i daggbåpor under den eviga natten på tomtens baksida. Vi analyserade så mycket vi kunde med vår bristfälliga utrustning och resultaten skickades tillbaka till jorden och vi kunde höra vitrocksforskarnas hurrarop ända upp till vår avlägsna position mellan komposten och bryggan och stillhetens hav. Skillnaden mellan att stå i solen eller i månskuggan bakom månlandaren var nästan trettio grader.

Man kunde smula sönder stenar. Man kunde kasta väldiga kast. Jag blev plötsligt hungrig och längtade efter Linas honungsmjölk. Jag längtade efter Pappa, spanade efter kapseln. Där var den! Jag såg ljusen från lanternorna som lyste upp dess väg genom rymden, den svävade bara några hundra meter därifrån, passerade fort som ett moln jagat av vinden. Det fanns fossil och växter som ingen sett förut och som vi måste ta med hem, ta med ned. Ta med till jorden. Ansvar var vårt. Stellan Armstrong. Rina Aldrin. Alex Collins.

32.

Jävla Lina.

33.

Man trampar på en snigel och den ligger där som en blöt fläck i sitt krossade skal och man äcklas, känner snigelslem mellan tårna och man ömsom ömkas ömsom äcklas och till slut tar äcklet överhanden och man vill instinktivt kasta in snigeln i skogen där den hör hemma så att man skall slippa se på den men kan inte hitta någonstans att ta i den, man försöker lägga ett löv emellan men känslan genom lövet är för äcklig och man ids inte ens lyfta den och så tappar man ned den igen och det smaskar i skalet och då tar paniken överhanden och man stampar och stampar och stampar ned snigeln i marken för att den skall försvinna, pulveriseras och resten av sommaren kan man inte låta bli att tänka på snigeln när man går över tomten, man petar sig i tänderna och får en känsla av snigelslem över händerna och drar kvickt ut dem ur munnen igen. Inatt drömmer du att du stoppar resterna i mun bara för att bli av med den och

34.

Det kretsar 388 kroppar kring jorden. Det största avståndet till jorden på en omlopps bana kallas apogeum och det lägsta epigeum. När epigeum är för lågt drar det apogeum lägre och lägre tills epigeum och apogeum nästan är samma och kroppen kanar på det yttersta luftlagret, friktionen river tag i det och det störtar ned mot jorden och brinner upp i atmosfären. Det kretsar 387 kroppar kring jorden, jag vill vara en av dem. Jag vill ha ett högt epigeum, jag vill ligga på ett avstånd så att jag kommer att röra mig över hela jorden, se alla platser som en spionsatellit, sträcka ut armarna och flyga över kartan, se ned på Stillhetens hav, Granhamn, Finnleden och Tjocköskärgården. Jag vill klättra in i kanonkulan och fyras av mot världsrymden. Pappa har sagt att om man vill något tillräckligt mycket så händer det.

35.

Under havsytan går en järnvägsräls. Den löper från ångbåtsbryggan ungefär över havsbotten bort mot Räfsnäs. Någonstans i skogen går den upp och fortsätter mellan träden bort mot inlandet.

Någon natt skall jag följa den. Jag skall skära av det längsta vasstrået alldeles vid roten och simma längsmed rälsen vid botten som en ubåt. Följa rälsen, smeka den så att mina handflator blir fulla med rost och sedan stiga med rälsen upp genom skogslandskapet dit den bär mig. Emanuel skall vänta på mig, men jag skall aldrig komma tillbaka. Där rälsen slutar stannar jag för alltid, någonstans i inlandet där inte den minsta insjö finns, där det är torrt och sandigt, där det aldrig regnar. Vattnet får inte följa mig dit jag skall. Dit får bara jag gå och jag måste gå dit snart. Det rycker i mina ben, spränger och värker. De vill simma, de vill resa mig, springa mig ned till bryggan och kasta mig ut i vattnet och tvinga mig att simma för mitt liv. Hänga livlösa som ett bihang av dött kött och dra mig nedåt, tvinga mig att paddla med armarna som besatt. Men jag skall bara sjunka, som att falla i en ljuv och efterlängtd sömn. De skall stå på bryggan och se mig falla i sömn och göra vattnet bräckt. Mina ögonlock skall vinka ett försiktigt farväl. Mina kläder skall strama åt kring kroppen, min skjorta krampar och sluter sig tätare om min rygg, släpper en luftbubbla till ytan och blir medvetlös. Jag kramar den men håller blicken fästad vid bryggan. Känner skenorna mot mina fotsulor. Det är dags att gå. Jävla Lina.

36.

Inne i moderlivet var det varmt och mjukt och ombonat. Ingen stress, ingen som frågade frågor, ställde krav, krävde att jag skulle diska eller städa eller ta hand om Petter. Ingen som ville att det och det. Jag längtar tillbaka till det varma, mjuka, kravlösa. Jag vill att det skall vara vackert. Jag vill att det skall vara skönt.

37.

Undrar vad astronauterna äter. Kosmonauterna äter smörgåsar och frukt och tårta inpackade i plast, det har Pappa läst i Rymdens pionjärer fast kapitlet om månlandningen är bäst. Det är svårt att tro att snart skall det otroliga bli verklighet, att snart skall de landa på månen, en Saturnusraket, också med nummer fem, fast inte samma som vi ritade i köket utan en annan, skall skicka tre människor upp till Månen. Vi skall stå där i Cape Canaveral och titta på raketen där den skjuts upp. Det blir ett moln av tjock rök som skymmer allt utom raketen för skenet från motorerna är så intensivt att det skär igenom. Vi skall vinka till Pappa i förarhytten och han skall vinka tillbaka. Vi kan inte se det, men vi tror att det är så, vi vet att han vinkar till just oss, inte till någon annan i folkhavet, inte till Nixon eller någon annan. Inte till militärattaché Gösta Lundström från Sverige utan till oss, där vi står stolta och lyckliga på en alldeles särskild plattform och

ser Pappas raket försvinna mer och mer på himlen och bara lämna en tunn rökstrimma efter sig som visar vägen till månen.

38.

Ofta vandrade jag ensam på Månen eller på Mars. Jag gick dit själv, utan att tala om för någon vart jag skulle gå eller när jag tänkte komma tillbaka. Månens grå sand, damm, hav och kratrar. Mars med sina väldiga kanaler och städer. Cydonia Mensa, Ansiktet. Stod på de övergivna kanalernas kanter och såg på den röda sanden som drevs fram av Marsvindarna. Den var vulkanröd som plattorna i Pappas hus i ungdomens Grekland med gt och lc. Jag drog med händerna genom sanden, ritade väldiga målningar, meterhöga och meterbreda. Med långa pinnar gjorde jag detaljer, ritade män och kvinnor i färd med olika sysslor. Började i mitten och arbetade mig utåt. Lät motiven växa fram, lät fantasin flöda. Jag talade för mig själv, svarade för mig själv och gjorde som jag själv sade åt mig. Återkallade mina minnen, gick ut i köket och frågade Pappa något och gick tillbaka. Fortsatte, ritade. För en myra var mina streck i den röda Marsjorden som kanalerna för mig. Mina fötter ritade bokstäver höga som hus. När jag var klar klättrade jag upp i de höga befästningstornen så att jag fick överblick över mina verk, kunde se en hel tavla som den såg ut från jorden. Såg mina meddelanden som jag skrivit till Pappa och Stellan och Petter och Lina och mammorna om de bara för en sekund skulle få för sig att blicka upp mot natthimlen och se Mars. Att se mig. För ljuset att färdas från Mars till jorden tar det tre minuter. Om jag vinkade och Stellan tre minuter senare tittade mot mig i sitt teleskop skulle han se mig. Kanske skulle han vinka tillbaka. Jag gjorde bokstäverna ännu litet högre, litet bredare, litet djupare. Nu måste de synas. Det bara måste de.

39.

Jag kommer aldrig att gifta mig eller skaffa barn, det är någonting som jag bara vet, som jag bara har vetat i hela mitt liv. Jag skall dö som Selma Lagerlöf, med vänner omkring mig, ensam på en gård eller i ett hus med röda väggar och vita knutar. Jag älskar kanske Emanuel och jag tror att han kommer att gråta, men det är så det är. Jag kan inte gifta mig med honom, det är inte därför jag har kommit hit. Jag har inte berättat det för någon, och skulle jag det skulle de tro att jag var galen. Att jag inte visste mitt eget bästa. Men det är inte det det handlar om. De missförstår. Jag vill vara den jag är. Med Emanuel kan jag inte nå Månen eller Mars. Hans tyngdkraft håller mig tillbaka, drar mig till sig och jag kan inte övervinna min egen tröghet. Jag kan inte bryta mig fri från den. Han är alltid närvarande, låter inte min blick bli tom, låter mig inte se förbi och in i det jag vill se. Låter

mig inte drömma. Hans dröm är den här, den vi lever i, och min dröm är annorlunda. Ingen är sann. Jag finns inte. Det finns bara planeter som kretsar kring en varm stjärna som inte heter solen för precis som för saker på öde öar har ingen varit där att ge den ett namn. Det finns ingen att benämna den. Rymden ekar tom. Det enda som kan föda mig är Pappas tanke och den är på väg hit med ljusets hastighet, den snabbaste som finns. Men rymden är så stor och ljusets hastighet så långsam att när tanken når mig har jag vittrat bort. Pappas tanke förlöser bara stoft. Pappas tanke förlöser bara stoft. Pappas tanke när jag var liten hörde jag den eka i mitt huvud stoft och inte utan viss eftertanke kommer jag att bli levande igen starka känslor färdas långsamt och så kommer vi tillbaka igen till samma utgångspunkt tro mig. Så är det. Jag vränger det med vilje, för det är inte meningen att jag skall berätta det här. Tid och plats smälter samman som på Pumpehuset i Danmark. För jag vet inte om det är sant. *För mig är inte meningen skiljelinjen så otroligt tunn att jag skall berätta det här alltid tid och plats är svårt att veta vad som är på den här sidan och vad smälter samman som är på Pumpehuset den andra i Danmark.* (Det är så det smälter samman, förstår du. Du ser att det finns där , alltihopp, men ibland är det för jobbigt att bena ut det. Ibland orkar jag inte och då blir det som det blir.) Pappa gav mig ett lokalsinne som var så begränsat att jag vet inte aldrig om det är sant minns vilken sida jag hör till. Ibland tidigare. Ibland senare. Förstår du? Jag är säker på att du kommer att förstå.

40.

Det var något charmigt ändå, över Stellan. Hans blonda hår och små skäggstrån som var för fåniga att raka bort egentligen, och med Pappas gamla rakgrejer blev han ingenting annat än röd på halsen. Hårstråna satt kvar, kanske att ett och annat strukit med där knivseggen varit tillräckligt rak och vass. Det kan ju vara hans litenhet, att det är för tidiga moderskänslor det här, förmodligen är det så. Ja. Det är så. Skönt. Jag undrar vad det blir till middag.

41.

Den röda jorden sparade jag i blomkrukor. Jag ville visa för alla andra att det gick att odla i den bara den fick vatten, att det visst kunde finnas liv på Mars. Att det inte var planetens fel att den var död. Det var invånarna. De måste ha varit marsmänniskor, för bara människor är så dumma att de till slut bygger så många raketer att de kan förstöra sig själva. Bara människor får ilningar när de drömmer om att trycka på knappen. Bara människor är så kortsiktiga och egoistiska att de låter miljarder andra dö genom sitt eget beslut. *De måste ha varit marsmänniskor.* Planeten skulle aldrig ha dödat

dem, skulle aldrig ha slukat vattnet och drivit det långt ned mot kärnan och tvingat människorna att dricka sand. Planeten själv skulle aldrig hata eller föra krig, den skulle bara försvara sig. Den röda färgen var ett varnings-tecken till oss, och till alla andra som kan se planeten. Den röda färgen var i sig ett meddelande, en signal på ett universellt språk och bara andra människor kan vara dumma nog att inte förstå det; inte vilja förstå.

Så jag sparade den röda jorden i blomkrukor. Vattnade den och såg att den blev som vår vanliga jord. Alldeles brun och full av prickar. Jag studerade den i förstoringsglas, grävde upp teskedar av jord som jag lade på glastallrikar för efterrätter, plattade ut så att det blev ett tunt skikt och höll upp mot solen för att kunna se igenom det. Mörkt brun och full av prickar.

Efter några veckor hade det börjat växa. Jag såg små skott, och i mitt förstoringsglas såg jag att det rörde sig, kryllade och myllrade i jorden som av små, små djur. Djur. Liv. Djurliv. Den röda jorden födde livet åter, små, små varelser som så småningom kunde utvecklas och bli marsianer, bygga städer som Cydonia Mensa och Ansiktet om de bara fick tid på sig. Jag flyttade krukorna till ett annat fönster och beslöt mig för att vårda dem för all framtid. På torsdagen kastade Lina ut den röda jorden, hällde ut den på komposten och planterade blommor i krukorna. Hon sade att man inte kunde använda fina krukor till att odla ogräs, att man måste byta jord ofta i krukor för att ge blommorna bästa möjliga omsorg. *Hon förstod inte.* Jag letade igenom hela komposthögen, men kunde inte hitta någon röd jord som jag vattnat svart. Inga små plantor. Det kryllade och myllrade i komposthögen av mask och tusenfotingar och gråsuggor, insekter från planeten jorden som levde av vårt avfall och som skulle bli det enda som överlevde ett tredje världskrig med atomvapen, neutronbomber och kemiska stridsmedel. Ingenstans marsjorden eller marsväxterna. Ingenstans marskrypen. Bara mina handavtryck och fotspår som Pappa slätade över när han vände på jorden i komposthögen senare på dan.

42.

På höstarna antog löven fantastiska färger, roströda, gula och bruna. Träden som avgränsade vår tomt från Bosse och Ann blev nästan uteslutande vackert gula och reflekterade de hela tiden färre och färre soltimmarna så att hela tomten badade i ett gult sken som förvrängde de få gröna färger som var kvar så att allt blev gulsjukt

och febrigt. Hela gräsmattan ned till båtbyggen suckade och svettades och grässtråna dukade under undan för undan; bara slaknade och föll ihop. Havet var fortfarande varmt och det gick fortfarande att bada om man var tjockhudad. Pappa hade burit ut plankor vid början av sommaren för att bygga en bastu alldeles nere vid vattnet. Plankorna var murkna och gistna och vi var tvungna att smyga bort dem till soptippen på kvällarna för att han skämdes för sin lättja och sin underlåtenhet att ta itu med bastubygget år efter år.

43.

Var var mammorna. Det var en av Pappas ständiga frågor, fast i nutid, presens: "Var är mammorna", han sade aldrig deras riktiga namn. Kanske när vi inte var där, men aldrig annars. Kallade Mamma för Mamma och Stellan och Linas mamma för Mamma. Mammorna var samlingsnamnet och vi lånade det och gjorde det till vårt. Men var var mammorna? Svårt att veta. Jag menar inte som i Pappas fråga. Då var svaret ofta att de gått till affären, gått till tvättstugan eller gått på promenad eller var nere vid byggen. Jag menar var de var i våra liv. När jag tänker på min barndom ser jag alltid Pappa i bild, ofta i närbild eller extreme close-up, men aldrig mammorna. Mammorna var alltid någon annanstans, jag skymtar deras ben eller nakna underarmar bakom Pappa, men aldrig en mamma i helfigur eller en ansiktsbild. Jag vet inte varför.

Ansikten skall vara så svåra att minnas, men jag kan framkalla Pappas leende på bilden som mamma lät trycka upp i fyra och gav som porträttbild åt oss alla att föra med till våra nya hem när vi nu skaffade dem. Ansikten skall vara svåra att minnas, och jag kan aldrig framkalla mammornas. När jag tänker på Mammas ansikte får jag bara se bilden av Mamma i sorgflor efter Pappa. Jag kan inte ens minnas hur hon såg ut förra julen, förra sommaren, än mindre hur hon såg ut förr. Jag minns Stellans och Petters och Linas och mitt men aldrig mammornas. Hur kan det komma sig?

När jag tänker på mammorna kommer jag att tänka på bullar och saft och maträtter som gravad lax med hovmästarsås, dillstekt potatis, köttfärsbiffar och lammfärsbiffar. Hasselbackspotatis, stuvad potatis, ugnsbakad potatis, kall potatissallad med rödlök och dijonsenap, färskpotatis med dill och örter. Potatismos, råstekt potatis med vitlökssmör, potatisgratäng, potatispaj. Pappa älskade potatis. Mestadels åt vi potatis, sås och så någonting till. Mestadels kött eller fisk. Men det var sekundärt, allt kretsade kring potatisen. När jag tänker efter äter jag ganska mycket potatis fortfarande, mycket mer än pasta eller ris. Men det här handlar inte om mammorna, det handlar om Pappa. Det är faktiskt

så, Pappa är centralgestalten och ju mer jag låter mammorna vara med desto mer vrider han sig i sin grav och det inte meningen, är alls inte det det handlar om. Inte än åtminstone. Det här får vara ett slags bokslut och i en bok kan man inte ha mer än en huvudperson. Dessutom är det för tidigt med mammornas gravskrift ännu, vi måste låta dem dö först. Konstigt nog känner jag inte samma känsla inför det som för Pappa. Men jag väntade mig i och för sig nog ingenting annat.

44.

Stellan. Här? Han hade ingen skyddsdräkt, höll väl andan kan jag tänka; när som helst skulle väl syret ta slut. Stellan skulle falla medvetslös till marken, jag skulle vara tvungen att rädda honom.

Jag fick dra honom dit där jag såg kapseln ta mark, där vi lämnat gamla tuber och luft kvar. Jag var tvungen att rädda Stellan. Varför hängde allting alltid på mig?

Tur att Rina var där.

45.

Pappa bjöd hem Paul Petersen på en kopp kaffe och mazarin. Båten låg uppdragen på landbacken och skulle repareras, ses över, motorn smörjas och kölsvinet matas. Vi avbröt dem tio tolv gånger med olika frågor om lack och skrapning och olika bultars olika tjocklek för att det inte fanns i Pappas anteckningar i den röda skrivboken som Mamma hade skrivit "Båten" på med blå kalligrafipenna.

Paul Petersen hälsade på oss mycket artigt och tittade intresserad på när vi röda i synen ställde våra frågor och Pappa gav ett utstuderat svar och skissade med fingret i luften för att förtydliga. Paul Petersen drack av mammornas kaffe och bet ett bett i den hembakta mazarinen och smulorna på bordet lockade till sig en sådan där fågel som flög till Ekelöf och Lars Forssell. En fjädermusa och Paul blev inspirerad. När vi för sjunde gången knackade på och bad att få ställa en fråga tog han en autografpena och började klottra ned en sångtext på en servett, en av mammas vita lanneservetter, men Pappa visade med handen att vi inte fick störa Paul, inte ens för att ge honom ett vanligt, vitt pappersark. Pappa visste vad det innebar att bli störd i arbetet, och nu tog han på sitt ansvar att Paul Petersen inte skulle bli avbruten, inte förlora sitt flyt.

Paul Petersen kastade fram ett par bokstäver och Pappa spelade på gitarren; Paul nynnade och skrev på servetten. När allt var klart sjöng han för Pappa som blev nästan tårögd och rörd och satte Mamma att kopiera

Pauls anteckningar till på skrivmaskinen. Själv behöll han servetten och ramade in den över hängarna i tamburen. Då och då tar han fram gitarren och spelar låten. Då får jag och Petter knäppa med fingarna i takt och leka doa-doa-kör. Pappa sjunger med sin bästa röst och vi knäpper och mammorna i köket upphör med disken eller strumpstoppningen och bara sitter tysta och lyssnar. Lina och Rina tittar på oss och försöker att inte skratta.

Pappa sade att att om båten bara hade varit sjömässig och han hade haft reservtankar hade han gärna kört hem Paul själv, men nu fick det duga med att följa honom till affärsbryggan och vänta passbåten. Innan Paul klev ombord på passbåten gav de varandra en sån där sällsynt och uppriktig manlig kram. Passbåtsmotorns dunkande var som ett rytminstrument och Pappa hängde gitarren om halsen och spelade ur minnet och Paul Petersen stod längst bak i aktern och sjöng som om han vore Gene Kelly, och alla som bodde i viken stack ut sina huvuden genom fönstren och nynnade melodin som var en sådan där som lätt sätter sig på hjärnan på en och som man kommer på sig själv med att jämt gnola sedan. Paul sjöng och försvann bort med passbåten men sången var inte mindre sann för det.

Vi kunde texten långt innan vi lärt oss tala engelska och det var först då vi förstod, texten, Paul, Pappa och vad som egentligen hade ägt rum den där speciella morgonen när Paul var på besök. Några veckor senare kom det en vinylskiva på posten till Pappa i ett rekommenderat brev och Pappa lade den bland de andra skivorna i skåpet och tog bara fram den och spelade den riktigt bra och riktigt dåliga dagar. De bra dagarna fyllde sången, laddade den på något sätt så att skivan blev statisk och drog till sig allt dammet, och de dåliga dagarna gav den, och Pappa sög i sig av all den där energin. Det hjälpte oftast att lyssna på Pauls visa.

45.

Det var Lina. Allt var Linas fel. Efter Linas utskällning ville jag helt enkelt inte leva längre, ville inte leva i en värld som var som Linas värld, karg och krass och där alla talade illa om varandra och inte lät varandra vara.

Lina var som en häxa, hon tvingade mig att se världen som hon såg den, hon med sin bottenlösa ondskas och sina inskränkta idéer om vad livet egentligen handlade om. Men allt det där vågade jag inte säga till henne när hon höjde sig över mig som Vinga fyr och hotade att ramla och krossa mig mot klipporna med sin tyngd. När hon var klar med mig, löste mig ur sitt grepp var jag tvungen att springa ut på tomten och kräkas, så illa mädde jag. Jag låg där och hulkade och en salivsträng löpte från mina

smala överläppar ned i pölen med mitt maginnehåll som låg framför mig på marken som en sur köttgryta. Jag försökte komma på en enda anledning för mig att stanna kvar i den här världen som vägrade att släppa sitt grepp om mig hur mycket jag än försökte borra mig in i alla andra världar som lockade, världar där gräset var så mycket grönare. Världar utan neutronbomber, världar utan kapprustning. Det fanns en sådan värld där jorden var röd och människorna borde i samklang i väldiga städer som var sammanbundna med kanaler och där man kurade samman och skyddade varandra i marsstormarna. Men jordvärlden vill inte dela mig med den och just nu fanns det ingenting här som höll mig kvar.

Jag tog av mig skorna och började gå på ostadiga ben ned mot bryggan. Benen gick med mig som om de hade fått egen vilja och sprang allt snabbare och snabbare ned mot vattnet för att inte låta mig tänka om eller ändra mig. Mina vackra, vackra ben som också längtade efter att få vandra på den röda jorden miljoner kilometer närmare solen. Jävla Lina tänkte jag att jag skulle tänka det sista jag tänkte och plötsligt omfamnades jag av det förorenade östersjövattnet som trängde in genom min mun och näsa så att jag hostade, automatiskt kippade efter andan, automatiskt började plaska och frusta som om jag försökte kämpa mig upp till ytan fast det var ned mot botten som jag egentligen ville komma. Spände benen så att det bultade i dem och jag var övertygad om att jag skulle få blodproppar. Kände blåleran under fotsulorna, tånggruskorna. Pressade ut luften ur lungorna och placerade en hand på mitt huvud, mitt i mitt blöta svarta hårsvall och tryckte ned mig under vattenytan. Närsomhelst skulle reflexerna tvinga mig att andas och lungorna skulle fyllas med vatten. Hela Rina skulle sjunka mot botten, ta in vatten tills hon blev alldeles överfylld. Mina jeans stramade åt kring låren och vaderna som om också de kämpade emot mig. Om jag någonsin var tudelad var det nu. Det är sant det som Jan säger: rädslan är en farsot. Mina krafter svek mig och nästa gång lungsäckarna spände upp sig sög de in luft. Handen svek mig, höll mig inte nere. Kampen mellan kroppen och själen. Vann själen fick skiljdes den från kroppen, kroppen skulle sjunka mot botten och själen skulle stiga mot ytan, som Ulrikas själ ungefär. Men inte i syfte att nå himlen, utan en liten punkt på den, den röda jorden. Om kroppen var starkare skulle jag vara kvar här en tid, till nästa möte med Lina. Då kunde jag försöka igen. Smek mig medan det ännu finns tid.

47.

Nu står Mammorna och Pappa och planerar ute i köket, gör listor över vilka som de skall bjuda in, vad som skall lagas, läggas in och så vidare. Pappa deltar gladeligen i planeringen, men när det kommer till att göra någonting

är det bara två saker: han bär ut möbler så att mopparna och skurtrasorna skall kunna komma åt överallt och så kryddar han sitt eget brännvin. Dill, Pors, Kummin och allt som är löst använder Pappa för att krydda sina snapsar. Dill går att få i kökslandet på baksidan, kummin finns nog kryddlandet; pors vete fåglarna vad det är.

Det är pappas födelsedag. Det är det alltid den här tiden på året. Och med det menas att när det är pappas födelsedag är det väldigt mycket pappas födelsedag. Det är minst trettio personer inne i huset som sjunger, dricker och skålar och hurrar för Pappa. Pappa och Mammorna börjar planera redan i april, gör långa listor som de fäster på kylskåpet med magneter, och kompletterar allteftersom, skarvar på nya pappersbitar med scotch-tejp och hamstrar kaffe. Vi får leva snålare och snålare i veckor, som ett krigslager, som plötsligt bara skall ätas upp – på en enda dag skall allt förbrukas. Allt kaffe skall kokas och drickas. Alla kakor tinas aggressivt och frysen ekar tom och liksom för att rättfärdiga frosseriet säger Mamma att kakorna inte mår bra av att frysas ned en andra gång. Alltså är det väldigt mycket pappas födelsedag.

Vi fick sitta vid ett eget bord på Pappas födelsedag fram tills för bara något år sedan. Nu har vi stigit i graderna och får sitta vid stora bordet. Vi ställer vardagsrumsbordet och köksbordet på rad och flyttar soffan så att man får sitta i den på kortsidan, fast det blir för lågt egentligen. Normalt när solen ligger på på förmiddagen luktar golvet kåda, men nu luktar det kaffe och snaps. När våra mamor planerar, hamstrar kaffe och skriver sina listor sitter pappa i sjöboden och experimenterar med brännvinskryddor. Han gör alltid minst sju sorters snapsar, dill och pors och gudvetvad som han tutar i gästerna under kvällen. Det är pappas stora behållning. I tystnad avsmakas artigt ett litet glas på bred fot och alla nickar och kommenterar och Pappa vid huvudändan av bordet, festföremålet, suger i sig allas beröm för det egenkryddade. För honom är porsen viktigare än presenterna.

För oss som har levt med Pappas födelsedag sedan april känns kvällen utdragen, åtminstone gör det det för mig. Så vi drar oss tillbaka ned till oss, ner till Barnens hus, där vi får vara ifred. Nästan påskyndade av Pappa. Hans ansikte är litet flammigt nu, och så fort vi ungdomar har försvunnit behöver de vuxna inte hålla någon allvarlig fasad längre. I detsamma som vi är ute genom dörren presenterar Pappa ytterligare en flaska med något hemkryddat för de redan vältankade gästerna. Nu är det ganska mörkt, åtminstone för att vara i juli,

Mars, taget senare

och vi får gå på den nyklippta gräsmattan ned till vårt hus i lånade träskor. Våra träskor glömmar vi alltid kvar nere hos oss.

48.

Han grep tag i mig, pressade sig emot mig så att mina lungor tömdes på luft, låste mina armar och drog mig tillbaka inåt stranden trots att jag grät och skrek och kämpade emot.

Han grep tag i mig, lyfte mig upp ur vattnet och lade mig på marken. Han lät mig inte göra det, och det var ingen befrielse. Vad mera är, det var ingen räddning. Han njöt av att neka mig utträde ur deras liv. Han begärde mig, begärde att jag skulle stanna. Tvingade mig kvar här hos Lina, i en värld som kan ses med Linas ögon. Han lät mig inte försvinna, leva och dö som jag själv ville. Genom att fänga mig och lägga ned mig som ett jaktbyte visade han mig vilken makt jag hade över mitt eget liv. Ingen. Liten. Jag var hans nu, och han tänkte stänga in mig i Barnens hus och ha mig för sig själv så länge han levde.

Jag kröp ned mot vattnet. Han såg mig inte, han var för upptagen med att visa världen vad han hade fångat och vem som bestämde över mig nu. Höll upp sina händer och tog stillheten från viken när han ropade till alla som ville höra: "Så här stor var hon!", och visade med sina händer. När jag äntligen hade blivit fri från Lina satt jag i en annan bur. En pojkbur. Jag låg där på bryggan och sprattlade och kippade efter andan och nu visste jag hur det kändes och vilken befrielse det måste vara att någon tillslut griper tag i en och upprepade gånger drämmer en i relingen tills man dör.

Så jag kastade mig i från bryggan, igen, ramlade huvudstupa och slog ryggen i botten. Vattnet slöt sig om mig som om det ville bevara mig, ha mig lika mycket som jag ville sjunka och försvinna med underströmmarna. Men han tog tag i mig, tog mig i nackskinnet och lyfte upp mig igen som en olydig kattunge och vräkte ned mig på landbacken.

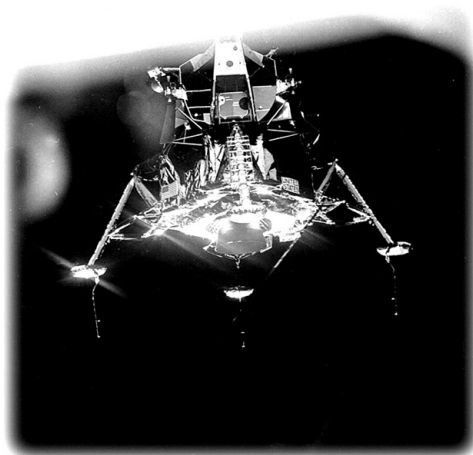
Sedan satt han i solen med sitt byte, strök mig över pannan. Jag trodde nästan att han skulle kyssa mig. Han hånade mig och grät han också, krokodiltårar som var större än mina, men söta istället för salta. Han strök mig över pannan, strök bort håret ur ansiktet som dolde mig för honom, såg på mig som om han ägde mig, drog med utsidan av handen på mina kinder som bara Emanuel gjorde. Jag var hans nu, och han tänkte stänga in mig i Barnens hus och ha mig för sig själv så länge han levde.

49.

Vi har väntat på den här kvällen i veckor. Inte för att det är Pappas födelsedag, utan för att det är den här kvällen som det otroliga blir verklighet. Den här kvällen har de rundat månen och satt kurs mot stillhetens hav. Så kallar vi viken härutanför, där det nästan alltid är lä, och det kluckar stilla mot bryggan nere vid vattnet. Men det är ett annat hav, en annan stillhet. En annan planet. Tre dagar har gått sedan den sjunde juli, tre dagar sedan uppskjutningen av spänd förväntan som fått Pappas födelsedag att blekna i jämförelse. Och nu är det bara en fråga om timmar. Som vi har stått allesamman ute i trädgården med kikare och spanat mot himlen, hoppats att få se en skymt av raketen när den far förbi, vinkat mot nattsvarta skyar. Och nu är det bara en fråga om timmar. Nu har de klättrat ned i månlandaren, Neil Armstrong och Edwin Aldrin, och är på väg ned mot månytan. Tänk att få se den på så nära håll med egna ögon. Och i omloppsbanan kring månen, den tredje astronauten, som väntar och undrar. Jag undrar hur de har det, om det är kallt i rymden. Kallt i kapslarna. Och nu är det bara en fråga om timmar.

På teve har de inte sagt något ännu. Bara att det blir ikväll, att radiosignalerna från månlandaren rusar mellan mjuka dok av glittrande stjärnor ned mot oss här, dansar rätt in i vår teveapparat och visar sig som en suddig bild. Det blir ikväll, klockan runt halv ett beräknas de landa, ta mark, månmark.

Det är en kväll som denna som man får perspektiv på tillvaron. Som man äntligen förstår ens egen litenhet i universum, världsalltet. De brukar säga att man vaknar upp till en annan värld. Vad vet vi om framtiden egentligen? Ingenting. Vi har bara drömmar och förhoppningar.

— Efterord av Petter —

Det är så här jag har tänkt: det är svårt att komma ihåg ett helt liv, speciellt om man måste göra det under en och samma kväll. Också om det inte är ens eget liv, utan någon annans. Jaja, snarare ens eget liv genom någon annans. Du vet vad jag menar, du är ju rollspelare.

Så här: nedan listar jag några händelser som är viktiga för mig, som jag tyckte var fina eller har en speciell relation till. Det är inte säkert att de är speciella för dig, eller dig som Petter, eller hur? Men jag vill att du skriver ned stödord kring varje händelse – vilka texter hör till den och hur har du uppfattat dem? Du kan inte sitta och slå i det här häftet under pågående spel, det är bara ivägen. Ungefär som tärningar och regler, du förstår.

Men ännu hellre vill jag att du kompletterar min lista av viktiga händelser. Vad du fastnade för, eller sådant du minns som jag inte mindes när jag skrev ned allt. Jag kan ju knappast veta bäst, isåfall skulle ju ett huvud vara bättre än åtta, och det är inte fallet. Du skulle ju också kunna vara en exceptionellt dålig spelare, men jag tror inte det.

Alltså, sammanfatta det här häftet under de här rubrikerna och lägg till de rubriker (och sammanfattningar) som du saknar. De sidorna river vi av sedan och koncentrerar oss på just dem när vi spelar. Man kan kalla det en spårvagn, på samma sätt som det är en spårvagn att spelarna bestämmer händelseförloppet under spelets gång. Men det är ointressant. Vad som är intressant är hur du kombinerar dig med det här – det ser jag fram emot att få se. Jan och Tobias har förstås hjälpt mig med den här biten. Jag kan ingenting om sittande och stående spel (förklaras på nästa sida), om hur man lägger upp ett "arr" eller formulerar sig så att det går hem i rollspelssalongerna. Alltså, använd den här tiden till att tänka efter före. Tänk dig att nästan 50% av spelet bestäms nu, i förväg med grundval av vad du tänker och skriver nu, och gör det här *på allvar*. Pappa hade uppskattat det.

Återbesök i terminologiholken – *stående och sittande spel*

Inga spår efter Alex har flera nivåer av spel på samma scen samtidigt. En händelse kan utspela sig i ett minne eller i spelets verklighet. Spel kan också snabbt växla mellan dessa två lägen. Av olika anledningar använder vi någonting som kallas "sittande och stående spel". När man sitter befinner man sig i spelets verklighet och när man står befinner man sig i minnen, i drömmar, i återberättandet av faktiska skeenden etc. *Så småningom när spelets form för just er blir tillräckligt klar luckrar vi upp detta, men vi börjar med denna klara distinktion mellan sittande och stående spel.*

Vi kan ta ett exempel: Stellan, Lina, Petter och Rina sitter i soffan i Barnens hus på tomtens sjöside och talar. Detta representeras av spelande sittande på stolar. Stellan och Lina grälar om hur honungsmjölken kokades och tar sig så småningom upp i ett stående spel där Stellan och Lina är minnen och minnen av hur honungsmjölken kokades spelas ut. Men vems minne är det? Om det är Stellas minne (vilket man som spelare måste hålla reda på, vi kan tänka oss att Stellan reste sig först och därför styr) lägger Lina i tre skedar honung eftersom Stellan minns sötman väldigt starkt; Lina minns inte sötman utan sitt recept, en sked honung endast. Kanske tar Lina över scenen och visar Stellan hur det verkligen låg till (på ett plan är Stellan och Lina som fortfarande sitter i barnens hus och grälar scenens tilltänkta publik) – på något sätt som inte blandar bort korten för spelarna.

Kanske genom att Stellan får spela sin scen till slut och att Lina reser sig och styr, eller genom att Linaminnet inte betar sig i enlighet med hur (den sittande) Stellan önskar. Men det är inte slut här! *Petter och Rina som fortfarande sitter kan när som helst kalla tillbaka Stellan och/eller Lina till sittande spel genom att tilltala dem.* Plötsligt säger Petter, "Men Stellan, så var det väl inte!" varvid Stellan förväntas sätta sig ned och kommentera Petters utspel. Kanske växlar Petter och Stellan ett par ord och Stellan reser sig upp och fortsätter (kanske med Petters version införlivad), eller slutar Stellan med sitt stående spel, och så vidare. Lina påverkas förstås på samma sätt. Man kan också göra en poäng av att *inte* reagera på Petters input, vilket är samma sak som att ignorera någons tilltal. Oartigt men ibland nödvändigt.

Om andra roller: Det är inte meningen att du skall spela en annan roll än **Petter**. Man kan i och för sig tänka sig att du spelar någon av dina kusiner. Men ingen annan såvida inte situationen är väldigt exceptionell eller någon av spelledarna uppmanar dig att ta en annan roll. Den viktigaste insikten är att du inte spelar den rollen, utan någons (den styrandes i scenen) minne av rollen. T.ex. kan mjölkmannen spelas väldigt olika beroende på i vems minne man befinner sig. Det är enkelt, kraftfullt, och vi kommer att prata om detta innan vi börjar spela. Var inte rädda för att "göra fel" – rocka istället. Det kommer att gå precis hur bra som helst.

Allt gott,

Ian & Tobias

Pappas födelsedag

Om hon inte hade varit så luspank hade hon velat ge honom mer än födelsedagspussen mitt på munnen. Även om Pappa inte var mycket för presenter hade hon velat ge honom något storslaget. Det var ju trots allt ikväll, det var dubbelkvällen – först Pappas födelsedag och sedan månlandningen. Någonting om månen hade hon velat ge Pappa. Hon drömde mycket om månen nu, lekte att hon var på månen. Det var något så otroligt spännande över det hela, tankar över vad de skulle finna när de väl kom dit. Tänk om det fanns folk och städer! Det var på månen Rina ville dö, men det var långt senare. Nästa år skulle Pappa få en fantastiskt fin present istället, kanske en månsten om de fanns att köpa då – någonting dyrt. Någonting fint.

Rina och Emanuel

Emanuel kväver dig! Det är så mycket du vill göra i ditt liv! Han accepterar inte dina drömmar eller dina tankar. Trots att han inte säger det och trots att ni nästan aldrig ens har kyssts kräver han av dig att du skall stanna kvar på Granhamn i resten av ditt liv, skaffa barn, bo i hans lilla skjul eller kvar i Barnens hus! Han kommer att krossa dig och du vet inte hur du skall berätta för honom att du inte är som alla andra utan att krossa honom.

Apollo i trädgården

Stellan väcker Rina och tar henne med ut på en lek som kommer att förändra hennes liv. Rina kommer aldrig att glömma den här leken, hon kommer att vilja leka igen och igen. Äntligen får hon dela sina drömmar med någon annan, någon annan har så kort mellan verklighet och fantasi – Stellan. Hon kommer aldrig att glömma den här kvällen, hon kommer att tänka på Stellan ofta. Hon vill att Stellan alltid skall vara så som han är nu, aldrig växa upp. Själv tänker Rina inte växa upp. Hon tänker fortsätta att vare prinsessa av Granhamn hela livet. Hon skall alltid bo här, nära till vattnet. Alltid vara Pappas lilla flicka. Rina deltar med liv och lust. Det blir ikväll! Rina brinner.

Stellan får Stryk

Vi retades, Rina gick ut hårt, Petter gick ut hårt. Jag gick också ut hårt och det var min idé att vi skulle använda teleskopet som en slags gisslan. Det var aldrig meningen att det skulle slå emot, att det skulle spricka och bli otjänligt. Jag skämdes ordentligt. Vi var tvungna att lägga skulden på Stellan, det var enda sättet. Sekunden efter att vi konstaterat att vi faktiskt skadat teleskopet försvann vi upp på övervåningen och barrikaderade oss bakom vindsluckan. Dit upp kunde Stellan inte komma. Vi hade ställt en säng för.

Rina blir en mördare

Rina går upp tidigt på morgonen. Hon rensar stigen mellan barnens hus och Storhuset från sniglar. Gräset är daggvått och sniglarna lämnar små silverspår mellan stråna. Hon lyfter dem försiktigt i skalet, fastän hon tycker att sniglar är äckliga, och lägger de bland vinbärsbuskarna. Snart går hon in i Storhuset och sätter på kaffe och väcker mammorna och sedan går hon ner för att väcka Lina och tillsammans skall de laga frukost – honungsmjolk och ostsmörgåsar. När hon återvänder från Storhuset och är bara en meter från tröskeln känner hon hur något krasar till under hennes nakna fotsula. Med tårarna rinnande springer hon upp till övervåningen och kastar sig ned i sin säng igen och vägrar att stiga upp. Trots att det är Pappas födelsedag.

Disko i Danmark

Det var den lyckligaste tiden i mitt liv, resorna när vi var fria, själva, vi upptäckte vårt eget Europa. Vi tog oss långt ut i förorten och sedan rusade vi in till stadskärnan, dansade och drack. Det var alltid ett sådant jävla tryck! Kvällarna i Danmark som fick oss att överleva resten av den övervakade sommaren. Inte en Emanuel så långt ögat kunde nå, men fullt av vackra människor. Speciellt pojkar intresserade mig. Jag ville inte att Emanuel skulle bli min första. Det håller aldrig med den första. Säger Lina.

Pappa och Paul Petersen

Vi hjälpte gärna Pappa. Han ville så gärna göra ett gott intryck på gästen. Han hette Pål och var från den andra sidan Atlanten. Pappa ville att vi skulle komma med enerverande frågor och vara ivägen hela tiden så att han fick chansen att visa sin tålmodighet. Vi höll på med båten så båtfrågorna föll sig naturliga. Pappa och Pål satt och drack kaffe i tillbyggnaden och vi rusade i skytteltrafik mellan båten och Pappa så att vi blev alldeles svettiga. Pappa ville ha en skiva signerad av Pål tror jag.

Måndrömmar

Hela världen var så bräcklig och skör. Svarta rubriker skrek om atombomber och neutronbomber. Det var kallt och det var krig. Jag somnade varje natt med händerna knäppta mellan låren (jag ville inte att någon skulle se att jag bad till Gud) och en bön om att vi skulle få leva i fred. Jag ville inte vara rädd i hela mitt liv. Jag ville leva i fred. På månen skulle jag vara ifred. "We come in peace for all mankind" skulle det stå på monumentet som Apollo 11 skulle lämna på månen. Jag ville bort, låtsades att jag fick komma till månen och Mars och kolonisera och bo. Leva ett liv i fred. Rymdens enorma stillhet. Jag ville inte vara kvar här.

Rina på månen/Stellan med frukost

Om jag bara önskade tillräckligt mycket skulle jag kanske få komma bort från jorden. Och jag lyckades. Jag hade precis bosatt mig på månen, installerat mig och burit in mina gamla Kalle Anka-tidningar till dasset, dammat och tog en rymdpromenad.

Stellan. Här? Han hade ingen skyddsdräkt, höll väl andan kan jag tänka; när som helst skulle väl syret ta slut. Stellan skulle falla medvetslös till marken, jag skulle vara tvungen att rädda honom. Jag fick dra honom dit där jag såg kapseln ta mark, där vi lämnat gamla tuber och luft kvar. Jag var tvungen att rädda Stellan. Varför hängde allting alltid på mig?

Lina och Rina

När Lina skällde kunde inte Rina säga emot. Det var som om Lina kunde trolldom. Rina såg världen som den såg ut genom Linas ögon. Försökte prata om annat, om ämnen som Lina inte kunde vrida på så att de blev smutsiga. Alla ord blev smutiga i Linas mun; allt i hennes ögon. Försökte prata om annat, byta samtalsämne, titta ut genom fönstret men Lina slog klorna i en och klöste en blodig. Spelade ingen roll att jag började gråta. Ingenting spelade henne någon roll. Hon var en robot.

Rina går i sjön

Du låtsas att du är Petter. Hur upplevde Petter sin ”räddning” av Rina? Han var inte tvungen att rädda dig – han hade ett val, han visste att du ville dö. Han visste precis vad som pågick, visste precis hur han bäst kunde trampa på dig där du redan låg. Det var bara hans egoism som krävde att du skulle vara kvar här – alla skall lida lika mycket – inte någon kärlek eller medmänsklighet. Älskade han dig hade han låtit dig få som du ville. Precis som det inte finns någon anledning att spela i fem timmar bara för att passets längd är fem timmar måste man inte leva livet så länge det bara är möjligt. Det är inte kvantitet det kommer an på. Du ville sluta då.

Emanuel med vid middagsbordet

Jag kände mig konstig. Hela jag blev pirrig, blev som förstörd. Det kändes som om händerna darrade när jag tog skålen med ärtor och öste över potatisen och såsen som ett meteoritregn. Det dunkade och bultade i mitt underliv. Jag kände mig sjuk. Jag trodde att jag var trygg här, att Pappa beskyddade mig, höll dem borta, såg till att jag fick vara ifred. Inte nu längre. Pappa hade släpat hit honom själv. Jag kunde inte lita på någon längre.

Pappa på band

Låt dig påverkas av Pappas band, även om det inte existerar i din värld. Var lugn, du kommer att förstå när tid är. Men visst tycker du om din Pappa, och visst älskar Pappa er alla? Pappa är ju trots allt världens bästa Pappa – du har haft tur du.

Mänlandningen

Nu är det dags! Det otroliga blir verklighet! Det blir ikväll! Jag har väntat på den här kvällen sedan Pappa läste om planerna att landsätta en man på månen i Rymdens pionjärer. Var tysta! Jag lyssnar här, va! Sitt ner, låt mig se, du skymmer. Jag tittar noga på varje bildruta, får inte glömma detta. Efter detta blir Rina sig aldrig mer lik. Bästa att suga på den här stunden.

My Dad

(Paul Petersen)

He isn't much in the eyes of the world
He'll never make history
No, he isn't much in the eyes of the world
But he is the world to me

My dad, now here is a man
To me he is everything strong
No, he can't do wrong, my dad

My dad, now he understands
When I bring him troubles to share
Oh, he's always there, my dad

When I was small I felt ten feet tall
When I walked by his side
And everyone would say "That's his son"
And my heart would burst with pride

My dad, oh I love him so
And I only hope that some day
My own son will say
My dad ... now here is a man